

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Bakalářská práce

**Význam a působení antimonopolního úřadu v ČR
se zaměřením na monopol**

Sona Ghazaryan

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomických teorií

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Sona Ghazaryan

Provoz a ekonomika

Název práce

Význam a působení antimonopolního úřadu v ČR se zaměřením na monopol

Název anglicky

The Importance and Impact of the Antimonopoly Office in the CR with Focus on Monopoly

Cíle práce

Cílem této práce je představení monopolní politiky jako takové, ale i představení antimonopolní politiky v České Republice v podání Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), poukázání na důležitost existence antimonopolního úřadu pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, existenci konkurenčního prostředí a omezení negativního působení, které monopolní firmy mohou mít.

Metodika

Tato práce je zaměřená především na poukázání důležitosti existence antimonopolního úřadu pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, existenci konkurenčního prostředí a omezení negativního působení, které monopolní firmy mohou mít.

V teoreticko-metodologické části práce budu rozebírat některé pojmy spojené s monopolní politikou, jako monopol, dominantní postavení, konkurence, atd. Budu se věnovat také kartelovým dohodám, antimonopolní politice a jeho regulaci.

V praktické části práce budu se zabývat především kartelovými dohodami včetně konkrétních příkladů.

Informaci budu čerpat z odborné literatury posledních let českých a zahraničních autorů, internetových stránek Ministerstva financí a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Budu analyzovat základní metody monopolní politiky, ale i způsoby regulace monopolu a kartelových dohod.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Doporučené zdroje informací

Bejček, Josef. Kartelové právo. Brno: Masarykova Univerzita, 1995. 201 s. ISBN 80-2101-064-9
BRČÁK, Josef; SEKERKA, Bohuslav, Mikroekonomie. Plzeň: 2010. 261 s. ISBN 978-807380-280-6
BURIANOVÁ, Jaroslava; SEVEROVA, Lucie; SOUKUP, Alexandr a kolektiv. Vybrané kapitoly z teorie firmy. ČZU: 2012. 133 s. ISBN 978-80-213-2268-4
MACH, Jaroslav, Obecná ekonomie I. Mikroekonomie. Praha: Credit, 1998. 253 s. ISBN 80-213-0423-5
SAMUELSON, P. A.; NORDHAUS, W. D.. Ekonomie. Marie Lucová, Božena Sodomková, Michal Mejstřík, Milan Sojka, Antonín Kotulán. 2. Vyd.; Praha: Svoboda, 1995. 1011 s. ISBN 80-205-0494-X
SVOBODA, Roman; ŠREDL, Karel. Nedokonalé konkurence na trzích potravin, Nakladatelství Alfa, 2012. 239 s. ISBN 978-80-87197-61-5

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Ing. Roman Svoboda, Ph.D.

Elektronicky schváleno dne 12. 2. 2014

doc. Ing. Josef Brčák, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 09. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Význam a působení antimonopolního úřadu v ČR se zaměřením na monopol" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13 . 3. 2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Romanu Svobodovi, Ph.D. za jeho cenné rady, trpělivost a především čas, který mi věnoval při tvorbě této bakalářské práce. Také chci poděkovat mým bratrancům Ing. Arsenu a Arturu Kazarjanovým, kteří mi vždy ochotně poradili.

Význam a působení antimonopolního úřadu v ČR se zaměřením na monopol

The Importance and Impact of the Antimonopoly Office in the CR with Focus on Monopoly

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá významem a působením antimonopolního úřadu v ČR. Pro lepší pochopení vybrané problematiky je nejdříve v teoretické části popsána nedokonalá tržní struktura jako taková a její dílčí typy: monopolistická konkurence, oligopol a samozřejmě monopol, na který je práce zaměřena. U monopolu jsou popsány podmínky vzniku, cenová strategie a formy zneužití tržní ceny a dominantního postavení. Dále jsou v práci uvedeny nástroje antimonopolní politiky pro kontrolu a regulaci monopolu, jako jsou například cenová regulace, regulace monopolu pomocí zvýšení daní, ekonomická regulace a jiné. V práci jsou také uvedeny a popsány antimonopolní zákony, které platí na území České republiky a samozřejmě charakteristika, poslání a kompetence Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který působí v oblasti hospodářské soutěže v ČR.

V teoretické části práce jsou charakterizovány také zakázané a kartelové dohody, kterým je věnována praktická část. V praktické části je rozebrána činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v roce 2013, jsou zde uvedeny významné případy z oblasti veřejných zakázek, hospodářské soutěže, významné tržní síly, zneužití dominantního postavení atd.

Summary

This theses deals with the importance and impact of the Antimonopoly Office in the CR. For a better understanding of chosen problematics in the theoretical part is firstly described the imperfect market structure as such and it's sub-types: the monopolistic competition, the oligopoly and of course, the monopoly, on which is this work focused. In the monopoly chapter are described the conditions of its creation, pricing strategies and forms of abuse of market price and dominance. Furthermore there are presented in the work the tools of the antitrust policy to control and regulate monopoly, such as price

regulation, regulation of monopoly by increasing the tax, economic regulation and others. The thesis also presents and describes the antitrust laws that are applied in the Czech Republic and of course, characteristics, mission and competence of the Office for the Protection of Competition, which acts in the area of competition in the CR.

In the theoretical part there are also characterised prohibited degrees and cartels, to which is also dedicated the practical part. In the practical part is analyzed the activities of the Office for the Protection of Competition in 2013, it is presented in this part some important cases from the field of public procurement, significant market power, abuse of dominant position, etc.

Klíčová slova: Nedokonalá konkurence, monopol, soutěž, zneužití, dominance, hospodářská soutěž, antimonopolní politika, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, zakázaná dohoda, kartel.

Keywords: Imperfect competition, monopoly, abuse, dominance, antitrust policy, Office for Protection of Competition, prohibited degree, cartel.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Cíl práce a metodika	7
2.1	Cíl.....	7
2.2	Metodika	7
3	Chování firmy v podmínkách nedokonalé konkurence	8
3.1	Monopolistická konkurence.....	9
3.2	Oligopol	9
3.3	Monopol.....	11
3.3.1	Cenová strategie monopolu	11
3.3.2	Cenová diskriminace.....	13
3.3.3	Další formy zneužití tržní síly	13
3.3.4	Koncentrace podniků	14
3.3.5	Hlavní příčiny vzniku monopolu	15
4	Antimonopolní politika.....	17
4.1	Cenová regulace.....	17
4.2	Regulace monopolu pomoci zvýšení daní	18
4.3	Zestátnění podniků.....	18
4.4	Ekonomická regulace.....	18
4.5	Antimonopolní zákony	19
4.5.1	Komunitární soutěžní právo.....	20
4.5.2	Zákon o ochraně hospodářské soutěže.....	21
5	Politika hospodářské soutěže a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	22
5.1	Historie úřadu	23
5.2	Organizační struktura Úřadu.....	24
5.3	Poslání Úřadu a kompetence.....	26
5.3.1	Leniency program	27
5.4	Podpory de minimis	28
6	Zakázané dohody a kartely	30
6.1	Tvrdé kartely.....	31
6.1.1	Cenové kartely	31
6.1.2	Segmentační kartely.....	32
6.1.3	Restrikční kartely	32
6.1.4	Tendrové kartely	32
6.1.5	Další typy kartelových dohod	33
6.2	Pokuty za kartelové dohody.....	33
6.3	Legální výjimky z kartelového zákazu	34
7	Analýza činnosti ÚOHS na vybraných případech	35
7.1	Kartel PISU.....	38
7.2	První případ bid riggingu v ČR – případ Litoměřice.....	40
7.3	Cenový kartel „Lékařská komora“	41
7.4	Zneužití dominantního postavení – „ČESKÝ TELECOM“	42
7.5	Nepovolené spojení soutěžitelů „Karel Holoubek“	43
7.6	Kaufland – významná tržní síla	44
7.7	Ministerstvo zdravotnictví – Dozor nad orgány veřejné správy.....	45
8	Závěr	46
9	Seznam použité literatury	48

9.1	Internetové zdroje	50

Seznam obrázků

Obrázek 1	Logo ÚOHS.....	23

Seznam grafů

Graf 2 - Rovnováha na trhu v podmínkách monopolu a maximalizace zisku	12
Graf 3 - Proporcionalita přijatých podnětů	25
Graf 4- Celková výše pokut uložených na základě prvostupňových řízení.....	37

Seznam tabulek

Tabulka 1 Organizační struktura ÚOHS.....	24
Tabulka 2 Správní řízení v oblasti registru de minimis za rok 2013	29
Tabulka 3 Statistika v roce 2013.....	35
Tabulka 4 Výše uložených sankcí v I. stupni řízení	36

1 Úvod

V této práci se věnuji působení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (též antimonopolnímu úřadu) na hospodářskou soutěž. Existence konkurenčního prostředí je nezbytnou podmínkou fungování tržního hospodářství, je jeho základním nástrojem jak dosáhnout ekonomického růstu a podporovat inovace pro zvýšení spotřebitelského blahobytu. Dodržování a prosazování zásad zdravé konkurence, kontrola a regulace protisoutěžního jednání je hlavní náplní Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS).

První kapitola je věnovaná nedokonalé konkurenci jako takové a třem tržním strukturám – monopolistické konkurenci, oligopolu a monopolu, které jsou v ní rozeznávané. Práce je zaměřena především na monopol, který má nejškodlivější vliv na hospodářskou politiku. Monopol zabraňuje existenci konkurence, má dominantní postavení na trhu a tržní sílu, kterou má, zneužívá. V práci jsou uvedeny také hlavní příčiny vzniku monopolu a formy zneužití tržní síly monopolem.

V následující kapitole se dostávám k antimonopolní politice a k nástrojům, které používá pro regulaci a kontrolu monopolů. Antimonopolní politika má za cíl zabezpečit co nelepší podmínky pro fungování tržního mechanismu a pro splnění tohoto cíle reguluje a kontroluje protisoutěžní jednání firem pomocí různých metod. Patří mezi ně především cenová regulace, ekonomická regulace anebo regulace monopolů pomocí zvýšení daní. Tomuto účelu slouží i různé zákony, které fungují jako legislativní základ pro antimonopolní politiku. V ČR má působnost jak české soutěžní právo (zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže), tak i komunitární soutěžní právo, tedy právo Evropského společenství.

V České republice v oblasti hospodářské soutěže působí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, čemuž je věnována další kapitola. Úřad vykonává dozor nad tím, aby soutěžitelé nebo orgány veřejné správy nenarušovaly hospodářskou soutěž. V této kapitole je popsána organizační struktura Úřadu, jeho historie a jsou zde také uvedeny hlavní kompetence a poslání Úřadu.

Šestá kapitola je věnována zakázaným dohodám a kartelům. Je zde důkladně popsán a vysvětlen hlavní rozdíl mezi těmito termíny, což se často plete. Zakázané

dohody a kartely mohou mít různou podobu a májí různý stupeň škodlivosti. V kapitole jsou uvedeny tzv. „tvrdé kartely“, které patří do nejhorších a nejškodlivějších dohod a mají zvlášť nepříznivý vliv na hospodářskou soutěž. Za porušení pravidel hospodářské soutěže účastníkům zakázaného jednání hrozí pokuta. Některé typy dohod jsou ale naopak povolené. Jde především o dohody v oblasti výzkumu a vývoje.

Poslední sedmá kapitola je věnována analýze činností Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže na konkrétních případech. Jsou zde uvedeny některé vybrané případy z oblasti veřejných zakázek, hospodářské soutěže, významné tržní síly, zneužití tržní síly atd.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl

Cílem této práce je představení antimonopolní politiky jako takové, ale i představení antimonopolní politiky v České Republice v podání Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Dílčím cílem je představení nedokonalé konkurence se zaměřením na monopol, jakožto nejškodlivější tržní strukturu. Dále je proveden rozbor metod a nástrojů antimonopolní politiky, pomocí čehož se provádí regulace a kontrola protisoutěžních jednání. Praktická část práce má za cíl představit některé důležité případy, se kterými se setkal Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v posledních letech. Jsou uvedeny především případy z oblasti veřejných zakázek, zneužití tržní síly a dominantního postavení. V této práci chci dále poukázat na to, jaký význam má pro tuzemský trh činnost antimonopolního úřadu a jaké jsou jeho hlavní přínosy na poli konkurenčního prostředí na volném trhu.

2.2 Metodika

Informace pro zpracování bakalářské práce budou čerpány z odborné literatury českých a zahraničních autorů a dalších textů z ověřených zdrojů. Informace o Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a o vybraných případech, budou čerpány hlavně z internetových stránek Úřadu www.uohs.cz, z brožur a propagačních materiálů, jako jsou výroční zprávy a informační listy. V práci budou představeny a analyzovány hlavní rysy nedokonalé konkurence a jejich negativní dopady. Co například přinášejí nedokonalé tržní struktury, především monopol. Dále budou probrány základní nástroje antimonopolní politiky a Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, pomocí kterých se ÚOHS snaží zajistit dokonalé soutěžní podmínky pro všechny účastníky trhu.

3 Chování firmy v podmínkách nedokonalé konkurence

Ačkoli je dokonalá konkurence v hospodářském prostředí velmi žádaná, v reálném hospodářském světě, bohužel, většinou neexistuje.¹ Dokonalá konkurence je charakteristická velkým počtem ekonomických subjektů na trhu, které nemohou ovlivnit tržní cenu. Za předpokladu dokonalé konkurenčního modelu existují naprosto rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, což znamená, že firmy mohou volně vstupovat na trh a také z něho volně odcházet, produkty vyráběné těmito firmami jsou absolutně homogenní.

V praxi firmy vyrábějí v podmínkách, kdy je alespoň jeden z předpokladů dokonalé konkurence porušen. Jedná se tedy o nedokonalý konkurenční model. „*Nedokonalou konkurenci lze obecně charakterizovat jako trh, na kterém existuje alespoň jeden prodávající (firma), který může ovlivnit tržní cenu*“. Hlavním rysem nedokonalé konkurence tedy je, že firma vyrábí identifikovatelný produkt, což znamená, že firma je jediný nebo jeden z mála výrobců daného produktu, takže si může stanovit cenu svého výrobku.² Dalším podstatným rysem nedokonalé konkurence je, že produkt, který je firmami nabízen, není homogenní, to znamená, že výrobky jednotlivých firem nejsou stejně dostupné.³

Z nedokonalé konkurence nevyplývá, že firma má absolutní kontrolu nad cenou svého produktu. Stupeň volnosti rozhodování o ceně se bude lišit od firmy k firmě. Proto v rámci nedokonalého tržního modelu jsou rozeznávány 3 tržní struktury: monopolistická konkurence, oligopol a monopol. Každý druh nedokonalosti má své charakteristické rysy, zdroje nedokonalosti a míru monopolní síly – schopnost firmy nebo skupiny firem ovlivňovat tržní cenu své produkce.⁴ Absolutní monopol má nejvyšší stupeň monopolní síly.

¹ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 116

² MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 117

³ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 146

⁴ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 567

3.1 Monopolistická konkurence

Předpokladem pro existenci monopolistické konkurence je větší počet nakupujících a prodávajících na trhu, a je zde také dobrá informovanost. Pro monopolistickou konkurenci je charakteristické, že velký počet prodávajících vyrábí diferencované produkty.⁵ Existuje velký počet ekonomických subjektů na trhu, z toho plyne, že jeden výrobce nemůže ovlivnit tržní cenu anebo jen málo. Typickým představitelem monopolistické konkurence jsou maloobchody a služby, kde se hodnotí umístění podniků, cena a kvalita.

Monopolistická konkurence spojuje v určitých směrech charakteristické znaky dokonalé a nedokonalé konkurence.⁶ Dokonalé konkurenci se podobá tím, že na trhu existuje velký počet prodávajících, z nichž žádný nemá velký podíl na trhu.⁷ Jak již bylo uvedeno výše, v praxi neexistuje dokonalá konkurence, pouze monopolistická konkurence se jí blíží. Liší se od dokonalé konkurence tím, že vyráběné produkty jsou spíše diferencované než shodné.⁸

Větší počet ekonomických subjektů vytváří konkurenční prostředí a zaručuje to, že firmy ve svém ekonomickém rozhodování jsou víceméně nezávislé, což nelze říct o oligopolní nebo monopolní tržní strukturu.⁹

3.2 Oligopol

V případě oligopolní tržní struktury je na trhu několik firem, které vyrábějí a prodávají většinu produkce v odvětví.¹⁰ Oligopol představuje v praxi převažující tržní strukturu.¹¹

Pro oligopolní tržní strukturu je tedy charakteristický malý počet firem v odvětví, ale i přes to, každý může mít velký vliv na tržní cenu. Dále firmy mohou vyrábět buď homogenní, nebo heterogenní (substituční) produkty. Tyto firmy mohou ovlivnit tržní nabídku a poptávku celého odvětví změnou nabízeného množství nebo změnou ceny.¹²

Oligopol je konkurencí mezi několika málo konkurenty, ale konkurence může být vskutku ostrá.¹³ Firmy jsou na sobě vzájemně závislé, což vede ke sledování ekonomických

⁵ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 569

⁶ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 154-155

⁷ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 569

⁸ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 155

⁹ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*., s. 191

¹⁰ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*., s. 193

¹¹ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 133

¹² BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 168

¹³ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 569

rozhodování svých konkurentů, reagování na změny cen, množství produktů, kvality, reklamy.¹⁴ Čím je na trhu menší počet prodávajících, tím je konkurence a jejich vzájemná závislost vyšší.¹⁵

V případě, že na trhu působí pouze dvě firmy, tak se jedná o duopol. Duopol je speciálním případem oligopolu, kdy na trhu mezi sebou konkurují pouze dvě firmy. Pro duopolní trh je charakteristické vzájemné přizpůsobování firem, které působí na trhu. Toto přizpůsobování se uskutečňuje na základě srovnání očekávaných reakcí kupujících na volbu firmy a také reakci konkurenčních firem na její tržní cenu a množství realizované nabídky. Jakmile bude dosažena shoda mezi očekávanými a skutečnými u obou firem, bude vytvořena rovnováha na trhu. Tržní rovnováha na duopolním trhu je relativně stabilní vzhledem k omezenému vstupu firem do odvětví.¹⁶

Další možností je, že na straně nabídky existuje jen jeden nabízející daného produktu, který je schopný pokrývat celou tržní poptávku. Tato firma tedy má výhradní možnost nebo právo v dané věci rozhodnout a jednat. Této formě nedokonalé konkurence se říká monopol.¹⁷

¹⁴ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 167

¹⁵ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*, s. 193

¹⁶ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 174 - 177

¹⁷ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 168

3.3 Monopol

Monopol je tržní struktura, která je nejvíce vzdálena od podmínek dokonalé konkurence nebo je jejím protipólem. Název je odvozen z řeckých slov *mono* a *polist*, což je přeloženo jako jeden prodávající. Je označen také jako monopol čistý či absolutní monopol. Hlavní předpoklady pro existenci monopolu jsou, že v daném sektoru neexistuje žádná konkurence a produkt prodávaný monopolem nemá substituty.¹⁸ Takže vzhledem k nepřítomnosti konkurentů v odvětví, je monopol ve svém rozhodování nezávislý. Může si rozhodovat jak o výši ceny, tak i o množství vyráběného produktu, a to na rozdíl od dokonale konkurenční firmy, která je cenovým příjemcem nikoli cenovým tvůrcem.¹⁹

Monopol má nepříznivý, neefektivní vliv i na hospodářskou politiku daného státu, kde působí nebo patří mezi tržní selhání. Monopol vyrábí menší množství produktu, než si spotřebitel přeje a za vyšší cenu (alokační neefektivnost), s vyššími náklady než by vyráběla za podmínek dokonalé konkurence (výrobní neefektivnost). Dále jsou pobídky k inovacím v monopolní firmě slabší než v případě dokonalé konkurence (dynamická neefektivnost) a i tlaky na změnu v organizaci monopolu jsou slabší.²⁰

3.3.1 Cenová strategie monopolu

Firmy v dokonalé konkurenci nemohou ovlivnit tržní cenu, cenu pouze přijímají, to proto, že na trhu existuje dokonalá informovanost. Subjektů je na trhu tolik, že žádný nemůže ovlivnit tržní cenu a také proto, že produkt nabízený firmami, které působí v daném sektoru, je stejný. Protože monopol je jediným výrobcem daného zboží, jeho produkce představuje současně produkci celého odvětví, takže může, do určité míry stanovit cenu, je tedy v pozici „price maker“ (cenového tvůrce).²¹ Přičemž nemůže určit libovolně vysokou cenu své produkce. Úroveň ceny, za kterou bude prodávat optimální výstup, je dána ochotou poptávajících tuto cenu zaplatit.²²

Dosahování zisku je jeden z hlavních cílů fungování podniků a firem. Pro monopol platí obecná zásada, že firma maximalizuje zisk, jestliže je rozdíl mezi celkovými příjmy a celkovými náklady maximální, nebo když se vyrovnají mezní příjmy²³ a mezní náklady²⁴

¹⁸ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 146 - 158

¹⁹ SOUKUPOVÁ, J., HOŘEJŠÍ, B. MACÁKOVÁ, L. a SOUKUP, S., *Mikroekonomie*. s. 266 - 267

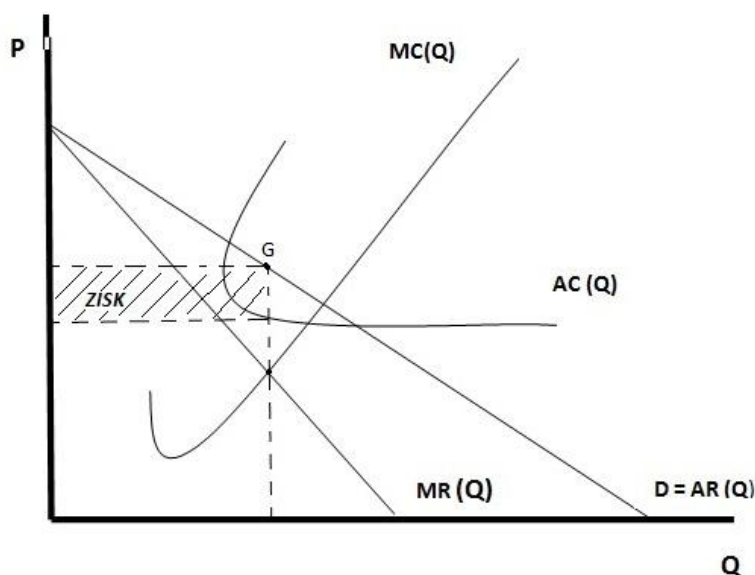
²⁰ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*., s. 23 - 24

²¹ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 163

²² SOUKUPOVÁ, J., HOŘEJŠÍ, B. MACÁKOVÁ, L. a SOUKUP, S., *Mikroekonomie*. s. 270

²³ Změna celkového příjmu v důsledku změny výstupu (prodejů) o jednu jednotku

($MR = MC$). Optimální množství produkce je tedy v průsečíku křivek mezních nákladů a mezních příjmu.²⁵

Graf 1 - Rovnováha na trhu v podmínkách monopolu a maximalizace zisku

Zdroj: BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 161

Monopol využívá svoje výsadní postavení na trhu, tedy postavení jediného výrobce, ve svůj prospěch při stanovení ceny. Snaží se samozřejmě daný výrobek prodat za co nejvyšší cenu. Musí ale respektovat cenu, kterou je kupující ochoten zaplatit. Ve výše uvedeném grafu tento bod odpovídá bodu G, jedná se tedy o nejvyšší hranice ceny, co je zákazník ochoten za daný produkt zaplatit. Tuto výši ceny lze určit vztahením optimálního množství ke křivce poptávky.²⁶ Výše monopolního zisku je potom dána rozdílem mezi tržní cenou produktu a průměrnými náklady. Monopol má možnost stanovit do určité míry množství i cenu daného produktu.²⁷

Monopol jako vlastník monopolní síly může stanovit cenu svých výrobků, a to tak, že cena bude buď stejná pro všechny kupující, nebo použije tzv. cenovou diskriminaci a stanoví cenu rozdílnou pro různé kategorie kupujících.²⁸

²⁴ Náklady, které je nutno vynaložit pro zvýšení produkce o jednu jednotku

²⁵ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 159-163

²⁶ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 126

²⁷ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 162

²⁸ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 166

3.3.2 Cenová diskriminace

Podstatou cenové diskriminace je stanovení rozdílných cen stejných výrobků, aniž by k tomu vedly nákladové důvody. Cílem cenové diskriminace je získání přebytku spotřebitele a jeho přeměna v dodatečný zisk firmy.²⁹

Ne všichni kupující si mohou pořídit určitou věc za danou cenu. Proto monopol stanoví relativně vysokou cenu a těm kupujícím, kteří by daný produkt nemohli za daných podmínek koupit, poskytne slevu.³⁰

Existuje řada možností, jak cenovou diskriminaci provádět. Soukupová uvádí diskriminaci prvního, druhého a třetího stupně.

Cenová diskriminace prvního stupně vyjadřuje pouze teoretickou možnost, kdy by prodávající stanovil každému kupujícímu maximální cenu, kterou by byl ochoten zaplatit. A pouze teoretickou, protože monopolní firma zpravidla nezná maximální cenu, kterou je každý ze spotřebitelů ochoten za daný produkt zaplatit a i kdyby firma dotazovala každého spotřebitele, tak by pravděpodobně nezískala pravdivou odpověď.

Cenová diskriminace druhého stupně spočívá ve stanovení různých cen za různé množství daného produktu. Pro zákazníka, který si objedná nebo koupí větší množství, je uplatněna nižší cena než pro zákazníka s menším odběrem. Diskriminace druhého stupně je v praxi nejčastější formou cenové diskriminace.

Cenová diskriminace třetího stupně je založena na rozdělení spotřebitelů do skupin, pro každou z nich platí různé ceny.³¹

Cenová diskriminace je bohužel jeden z mnoha forem zneužití tržní síly na trhu monopolem.³²

3.3.3 Další formy zneužití tržní síly

Dalšími formami zneužití dominantního postavení na trhu a monopolní síly jsou výsadní obchody, vázané dohody o odběru zboží, reciproční obchody, odbytové dohody, získávání podílu a propojení řízení.³³

²⁹ SOUKUPOVÁ, J., HOŘEJŠÍ, B., MACÁKOVÁ, L. a SOUKUP, S., *Mikroekonomie*. s. 274

³⁰ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 166

³¹ SOUKUPOVÁ, J., HOŘEJŠÍ, B., MACÁKOVÁ, L. a SOUKUP, S., *Mikroekonomie*. s. 274

³² KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 195

³³ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 195 - 196

Výsadní obchody: Jde o případ, kdy odběratel má výsadní právo distribuce daného výrobku.³⁴ Takže dodavatel určí jednoho distributora pro prodej svého zboží nebo služeb a je zároveň zavázán zajistit, že jeho ostatní distributoři nebudou takový prodej provádět. Základním možným negativním dopadem na hospodářskou soutěž je tedy snížení konkurence v rámci jedné značky.³⁵

Vázané dohody o odběru zboží: Jde o obchod, kde je prodej jednoho produktu podmíněn nákupem jiného odlišného produktu.³⁶

Reciproční obchody: Jsou založeny na vzájemném odběru zboží mezi zúčastněnými subjekty.

Odbytové dohody: Jde o určení konkrétních zákazníků pro odběratele, konkrétních oblastí zásobování atd.

Další formou je **získávání podílu** u konkurenčních firem a propojení řízení.

3.3.4 Koncentrace podniků

Konkurenční prostředí může být narušeno také slučováním podniků. V tomto případě se zvyšuje koncentrace podniků a tak dochází ke snížení kontroly ekonomické aktivity v daném odvětví nebo v oblasti národního hospodářství. Přičemž může dojít ke slučování firem stejného druhu výroby (horizontální slučování), firem, které jsou na různých stupních výroby (vertikální slučování) anebo firem, které nemají společné ani horizontální ani vertikální vazby (diagonální slučování).

Slučování podniků může nabývat různé podoby, např. **akvizice, tedy získání kontroly** (nákupem akcií nebo obchodních podílů), **založení koncernu** (smluvní spojení podniků pod společným vedením), smlouvy mezi podniky (dohody o pronájmu nebo přenechání části výrobních kapacit), personální unie (obsazení klíčových pozic ve firemních orgánech stejnými lidmi) atd.³⁷

Negativní dopady spojování podniků spočívají v růstu bariér vstupu do odvětví pro potenciální účastníky trhu. Ale spojování podniků mohou mít i pozitivní důsledky.

³⁴ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 195

³⁵ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE: Pokyny k vertikálním omezením.*, odst. 109

³⁶ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *SDĚLENÍ ORGÁNŮ, INSTITUCÍ A JINÝCH SUBJEKTŮ EVROPSKÉ UNIE: Pokyny k vertikálním omezením.*, odst. 215

³⁷ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 196

Příkladem může být například financování vědy, výzkumu a vývoje. Zvyšuje se tak konkurenceschopnost firem.³⁸

3.3.5 Hlavní příčiny vzniku monopolu

Monopol je tedy jediným prodávajícím daného výrobku na trhu. Jiné firmy na tento trh buď vstoupit nechtějí, nebo spíše nemohou. Nemožnost vstupu je spojena s monopolní silou, kterou disponuje monopol. Monopol využívá monopolní sílu na jedné straně pro prosazení svých konkurenčních strategií a na straně druhé tržní sílu používá pro omezení nebo likvidaci svých soupeřů.³⁹ Za hlavní příčiny vedoucí ke vzniku monopolu jsou považovány nákladové podmínky a bariéry konkurence.

Nákladové podmínky vedou ke vzniku přirozeného monopolu (úspory z rozsahu). Přirozený monopol vzniká v situaci, kdy jediná firma je schopna plně zabezpečit nabídku daného produktu.⁴⁰ Jde o to, že při výrobě velkého objemu produkce se náklady rozpočítávají na větší počet výrobků, takže průměrné náklady s růstem výroby klesají. Přirozený monopol tak vyrábí levněji a má možnost snížit ceny svých výrobků, naproti malým firmám, které pro výrobu potřebný materiál koupí draž a nejsou schopny cenu konečného produktu snížit. Nízké výrobní náklady pak dávají dané firmě monopolní postavení a brání vstupu nových firem do daného odvětví.⁴¹ Přirozený monopol ale není trvalý. Nové technologie mohou umožnit vstup nových firem do daného odvětví, proto monopol za účelem zachování své monopolní síly musí pořád zmodernizovávat své výrobní technologie.⁴²

Další příčinou vzniku monopolu jsou tzv. bariéry nebo překážky konkurence. Tyto překážky vznikají, jestliže diferenciací produktu nebo právní omezení snižují počet konkurentů pod počet, který by přežil na základě samotných efektivních nákladových struktur. Samuelson⁴³ překážky konkurence rozděluje do dvou skupin: právní omezení a diferenciací produktu.⁴⁴

³⁸ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 197

³⁹ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 195

⁴⁰ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 158 - 159

⁴¹ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 118

⁴² BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 158 - 159

⁴³ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*.

⁴⁴ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 573

3.3.5.1 Právní omezení

K důležitým právním omezením patří patenty, omezení vstupu, cla a kvóty v zahraničním obchodě.

Patent je specifickou formou právního omezení, která je poskytována autoru invence. Jde o výhradní monopolní právo užití daného produktu nebo technologie po určitou dobu.⁴⁵ Patenty jsou zvláště prospěšné pro malé firmy a jednotlivce.

Státní licence a koncese – jde o právní omezení, kdy vláda v určitých odvětvích omezuje vstup do odvětví nebo naopak výstup z odvětví. Vlády mohou většinou regulovat ceny a hospodářské operace těchto koncesovaných monopolů. Příkladem pro takovou formu monopolu je Česká pošta v oblasti doručování zpráv.

Cl a kvóty v zahraničním obchodě – Vlády občas uloží vysoká cla a kvóty zahraničním výrobcům, což následně vyvolá vyloučení mnoha zahraničních prodávajících z trhu a zabrání dokonalé konkurenci, aby se prosadila. Klasickým příkladem je vytvoření Evropského společného trhu.

3.3.5.2 Diferenciace produktu

Velkou překážkou pro potenciální konkurenty je diferenciac e produktu. Diferenciace produktu znamená, že každý výrobce přichází na trh s produkcí, která se liší od produktů konkurentů. Diferenciace produktu vede, podobně jako cla, k nedokonalejší konkurenci. Typickým příkladem jsou například anglické vozy s řízením na pravé straně, které jsou překážkou pro americké řidiče.

3.3.5.3 Ovládaní významných vstupů

Brčák⁴⁶ uvádí další překážku konkurence. Jde o ovládaní významných vstupů z hlediska výroby. V tomto případě nikdo další nemůže vstoupit na trh, a výroba je také limitovaná.

⁴⁵ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 158

⁴⁶ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 158

4 Antimonopolní politika

Antimonopolní politika nebo politika hospodářské soutěže se snaží zajistit co nejdokonalější podmínky pro fungování tržního mechanismu. Jejím prioritním cílem je podpora konkurence. Konkurence je základním principem tržního hospodářství⁴⁷ a podporuje ekonomický růst. Konkurence mezi firmami podporuje inovaci, omezuje výrobní náklady a zvyšuje výkonnost celého hospodářství. Konkurence má velký význam zejména pro spotřebitele, a to z toho důvodu, že silná konkurence umožňuje výběr ze širšího sortimentu zboží a samozřejmě za nižší ceny.⁴⁸

Antimonopolní politika tedy vytvoření dokonale konkurenčního prostředí považuje za nejlepší způsob jak činnosti v ekonomice koordinovat. Pomocí antimonopolní politiky stát zabezpečuje omezení uzavření kartelových dohod a zneužití dominantního postavení, kontroluje fúze.⁴⁹ Dále vytváří podmínky pro fungování volného trhu, odstraňuje bariéry vstupu na trh a vytváří také podmínky pro volný odchod z trhu.⁵⁰ Pro tyto účely je uplatňována řada nástrojů, kterými se vlády řady zemí snaží omezovat či regulovat chování monopolu. Nejčastější formou regulace monopolu je cenová regulace, ale regulace může mít i širší charakter například vláda může omezit přímo činnost monopolu prostřednictvím antitrustových (antimonopolních) zákonů.⁵¹

4.1 Cenová regulace

Monopolu jako firmě s největší monopolní silou na trhu je povoleno prodávat své výrobky za cenu, kterou chce. Zabránit jí v tom je podstatou cenové regulace. Nejčastěji je státem stanovena maximální možná prodejní cena, která odráží oprávněné náklady výrobce (monopolu) a přiměřený zisk.⁵²

Cenová regulace je účinná za předpokladů informovanosti o nákladech a poptávce, což je v praxi velmi obtížně zjištělné. Dále náklady a poptávka musejí být stabilní, což je

⁴⁷ SLANÝ, A., *Makroekonomická analýza a hospodářská politika.*, s. 181

⁴⁸ BEDNÁŘ, J., Činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v letech 1999 – 2004 [cit. 2014-21-12]., s. 2

⁴⁹ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 199

⁵⁰ KOL, P. a. *Hospodářská politika.*, s. 210-215

⁵¹ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 164 - 165

⁵² BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 158

v praxi nereálné. Regulátor musí být nezávislý a informace, které mu budou poskytovány, mají být úplné a pravdivé.⁵³

V podmínkách monopolu nejsou plně využity zdroje, které jsou společnosti k dispozici, takže monopol svým neefektivním dopadem na tržní strukturu je jako celek nákladem. Vlády se snaží různými cestami snížit a omezovat neefektivní vliv monopolu. Dalším důležitým nástrojem usměrňování činnosti monopolů je zvýšení daní.⁵⁴

4.2 Regulace monopolu pomocí zvýšení daní

Daňová politika státu je v tomto případě založená na odčerpávání nejvyššího podílu z nejvyšších zisků. Daně tedy snižují zisky monopolů, ale tato změna se neprojevuje přímo ve velikosti vyráběné produkce. Navíc ani snížení daňové zátěže nemusí být silným motivem ve prospěch zvýšení výroby monopolem.

Další formou regulace monopolu je zestátnění podniků.⁵⁵

4.3 Zestátnění podniků

Vlády pro převod podniků do státního vlastnictví využívají to, že stát na rozdíl od soukromých firem nemusí dosahovat zisku.⁵⁶ Otázkou je, zda státem provozovaná firma vykáže lepší výsledky hospodaření než firma soukromá. Ukazuje se, že soukromé firmy mají zpravidla lepší motivaci pro snižování nákladů.⁵⁷

Tato metoda regulace má tedy negativní vliv na motivaci podnikového managementu, takže vlády se častěji snaží regulovat monopoly pomocí antitrustového zákonodárství a ekonomické regulace.⁵⁸

4.4 Ekonomická regulace

Ekonomická regulace je představována pravidly nebo zákony, kterými stát ovlivňuje nebo kontroluje činnost firem. Úředníci zodpovědných institucí regulují výši ceny, výše nákladů, velikost výstupu, podmínky vstupu do odvětví. Ekonomická regulace se liší od cenové regulace tím, že neurčuje konkrétní ceny konkrétních výrobků, ale stanoví pravidla pro cenovou tvorbu.

⁵³ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 196

⁵⁴ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 130

⁵⁵ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 131

⁵⁶ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 197

⁵⁷ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 165

⁵⁸ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 131

Ekonomická regulace monopolu ale má řadu odpůrců, podle jejichž názoru snižování vysokých cen stanové monopolem vede ke ztrátě motivace k podnikání a má proto ve svém důsledku na ekonomický systém ještě horší dopady, než samotná existence monopolu.⁵⁹

4.5 Antimonopolní zákony

Antimonopolní zákonodárství vzniklo koncem 19. století v USA. Prvním takovým opatřením proti monopolům byl tzv. Shermanův antitrustový zákon, který přijal americký Kongres v roce 1890.⁶⁰ Shermanův zákon zakazoval smlouvy slučování nebo tajné dohody s cílem vytvořit monopol ve vnitrostátním i zahraničním obchodu. Jeho význam ale byl spíše symbolický, protože neměl nikdo jasnou představu, které akce měly být považovány zákonem za dovolené nebo zakázané. Shermanův zákon měl jasněji vyjádřit Claytonův zákon, který byl přijat v roce 1914. Claytonův zákon prohlásil cenovou diskriminaci a dohody o výhradním obchodování za nezákonné a postavil mimo zákon také dohody o vázaném prodeji (při kterých byl zákazník nucen kupovat produkt B, i když chtěl produkt A).⁶¹

V současně době řada zemí jako nástroj pro regulaci monopolu využívá antitrustové zákony.⁶² Tyto zákony omezují monopolizaci ekonomiky tím, že zakazují určité konkrétní chování firem. Příkladem takového neefektivního chování může být spojování podniků nebo dohody o cenách.⁶³ Spojování podniků narušuje konkurenční prostředí tím, že zvyšuje koncentraci podniků, a tím se snižuje stupeň kontroly ekonomické aktivity v daném odvětví nebo v oblasti národního hospodářství, rostou také bariéry vstupu do daného odvětví pro potenciální účastníky trhu.⁶⁴

Antitrustové zákony nebo soutěžní zákony mají za cíl ochranu hospodářské soutěže, tedy soutěžního procesu, nikoliv jednotlivých soutěžitelů. Základním kritériem pro posouzení, jestli určitá praktika soutěžní proces narušuje, je blaho spotřebitele. Na rozdíl od USA, kde se soutěžní nebo antimonopolní politika více zaměřuje na konkrétní dopady narušení soutěžního procesu na spotřebitele, v EU a v ČR se spíše zaměřuje na úspěšnost

⁵⁹ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 131 – 132

⁶⁰ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 165

⁶¹ SAMUELSON, P. a NORDHAUS, W., *Ekonomie*, s. 617

⁶² KOL, P. a. *Hospodářská politika.*, s. 209-213

⁶³ MACÁKOVÁ, L., *Mikroekonomie: základní kurs*, s. 131

⁶⁴ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika.*, s. 195 - 197

vylučovacích praktik.⁶⁵ Ve vztahu k území České Republiky je třeba posuzovat 2 právní režimy, které mají na starost omezování monopolizace ekonomiky: České soutěžní právo⁶⁶ a Komunitární soutěžní právo.⁶⁷

4.5.1 Komunitární soutěžní právo

Komunitární soutěžní právo bylo zahrnuto do Smlouvy o založení Evropského společenství koncem padesátých let minulého století, přičemž s koncepcí zákazu dohod a zneužíváním dominantního postavení zkušenost mělo jen Německo, kde byl soutěžní zákon přijat v roce 1957. Komunitární soutěžní právo bylo tedy významně ovlivněno německými zkušenostmi.⁶⁸

Pravidla soutěžní politiky jsou stanovena ve člancích 101 – 109 SFEU⁶⁹ v hlavě VII o společných pravidlech pro hospodářskou soutěž, daně a sbližování právních předpisů.⁷⁰ Komunitární soutěžní právo považuje za nezbytnou ochranu hospodářské soutěže a zákaz jednání, které by mohlo omezovat tržní chování podniků. Komunitární soutěžní právo směřuje vedle ochrany hospodářské soutěže i k vytváření společného trhu a k odstraňování bariér na něm, vztahuje se pouze na jednání, které by mohlo ovlivnit obchod mezi členskými státy EU. V úvahu se přitom bere jen dopad na průběh obchodu, nemusí tedy dojít k jeho omezení nebo ke snížení jeho objemu, postačí, pokud se v důsledku dohody nebo jiné praktiky vyvíjí jinak, než by se vyvíjel bez ní.⁷¹

Instituce EU, které mají na starost ochranu hospodářské soutěže jsou:

- Evropská komise – Generální ředitel pro hospodářskou soutěž,
- Rada ministrů pro konkurenceschopnost
- Evropský parlament – Výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů,
- Evropská síť pro hospodářskou soutěž (ESHS).

V České republice je ochrana hospodářské soutěže zajišťována Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže.⁷²

⁶⁵ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 30

⁶⁶ Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

⁶⁷ Soutěžní právo Evropských společenství

⁶⁸ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 10

⁶⁹ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie

⁷⁰ ÚŘEDNÍ VESTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *Konsolidované změny smlouvy o fungování Evropské unie*. [cit. 2014-21-12]., str. 89 – 90

⁷¹ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 32

⁷² BYDŽOVSKÁ. EUROSOP.CZ. *Hospodářská soutěž*., [cit. 2014-21-12].

Před vstupem ČR do EU byla situace relativně přehledná; na území ČR platilo výhradně české soutěžní právo, které však bylo konstruováno po vzoru práva komunitárního. Takže po vstupu ČR do EU 1. 5. 2004 vedle českého soutěžního práva začalo platit i komunitární soutěžní právo.⁷³

4.5.2 Zákon o ochraně hospodářské soutěže

Základem moderního českého soutěžního práva byl zákon o ochraně hospodářské soutěže z roku 1991⁷⁴, který se zabýval třemi formami jednání – zakázanými dohodami, zneužíváním dominantního postavení a kontrolou koncentrace. Ale zákon o hospodářské soutěži z roku 1991 obsahoval některé důležité odchylky⁷⁵ od komunitárního práva, byla nutná aktualizace, takže byl zrušen a od 1. 7. 2001 vstoupil v platnost dnes platný zákon o hospodářské soutěži z roku 2001⁷⁶, který již plně odpovídal komunitárnímu soutěžnímu právu.⁷⁷

Zákon o ochraně hospodářské soutěže byl tedy konstruován po vzoru komunitárního soutěžního práva. Ve vztahu k chování soutěžitelů reguluje uzavírání zakázaných dohod, zneužívání monopolního či dominantního postavení a do určité míry i koncentrace.⁷⁸ V soutěžním právu je vymezen také okruh subjektů, na které se právo vztahuje. Patří mezi ně jak soutěžitelé, tak i orgány veřejné správy, kterým zakazuje omezovat nebo vylučovat hospodářskou soutěž.^{79 80}

V ČR působí v této oblasti Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže vykonává dozor nad tím, zda soutěžitelé nebo orgány veřejné správy nenarušují hospodářskou soutěž.⁸¹

⁷³ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 32

⁷⁴ Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

⁷⁵ Zákon původně nepoužíval pojem soutěžitel, ale podnikatel, což omezovalo jeho působnost. Jen v roce 1993 nabyla účinnost novela, která zavedla pojem soutěžitel a stanovila, že se musí jednat i o jiné osoby než o podnikatele. Současně bylo zakotveno pravidlo, že se tento zákon vztahuje i na sdružení podnikatelů, pokud jejich činnost může ovlivňovat hospodářskou soutěž.

⁷⁶ <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-63>

⁷⁷ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 15 - 20

⁷⁸ PETR, M. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR, s. 32

⁷⁹ Česká Republika. Zákon o ochraně hospodářské soutěže. In: *143/2001 Sb.* 2001.

⁸⁰ Novela zákona o ochraně hospodářské soutěže z roku 2012 vrátila do českého právního řádu 3 výslovný zákaz, aby orgány veřejné správy jednaly způsobem, který by vedl nebo mohl vést k narušení hospodářské soutěže.

⁸¹ Česká Republika. Zákon o ochraně hospodářské soutěže. In: *143/2001 Sb.* 2001., Hlava. 5

5 Politika hospodářské soutěže a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Politika hospodářské soutěže sleduje konkrétní cíl, kterým je ochrana a rozvoj účinné soutěže. Soutěž mezi firmami podporuje inovaci, omezuje výrobní náklady a zvyšuje výkonnost celého hospodářství.⁸² V České republice v oblasti antimonopolních opatření působí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.⁸³ Úřad byl zřízen s účinností od 11. října 1996 zákonem č. 273/1996 Sb.⁸⁴, kterým byla stanovena jeho působnost jako ústředního orgánu státní správy České republiky.⁸⁵

Jak je uvedeno v zákoně č. 273/1996 Sb., o působení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

„Úřad:

- a) vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže,
- b) vykonává dohled při zadávání veřejných zakázek,
- c) vykonává další působnosti stanovené zvláštními zákony.⁸⁶

Úřad teda řeší všechna porušení hospodářské soutěže v České republice, a to především podle zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.⁸⁷ Další legislativní ustanovení, které podporují Úřad v jeho správní a rozhodovací činnosti jsou následující:

- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách
- zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení
- zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití
- zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
- články 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie⁸⁸

⁸² BEDNÁŘ, J., Činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v letech 1999 – 2004 [cit. 2014-18-2], s.1

⁸³ BRČÁK, J. a SEKERKA, B., *Mikroekonomie*, s. 165

⁸⁴ Zákon o působení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

⁸⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE: INFORMACE PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB. In: [online]. [cit. 2015-02-13].

⁸⁶ Zákon o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. In: 273/1996 Sb.

⁸⁷ KLIKOVÁ, C. a KOTLÁN, I., *Hospodářská politika*, s. 200

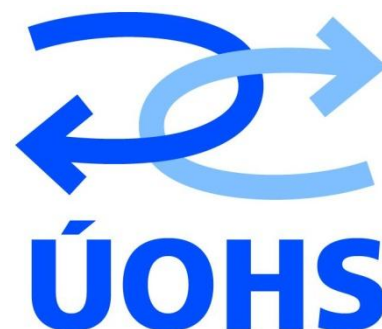
⁸⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 6

5.1 Historie úřadu

Český úřad pro hospodářskou soutěž zahájil činnost 1. července 1991. Sídlem Úřadu se nestala Praha, jako centrum všech orgánů státní správy, ale Brno, což mělo zabezpečit nezávislost rozhodování. V roce 1992 byl tento úřad nahrazen Ministerstvem pro hospodářskou soutěž.⁸⁹ Ministerstvo pro hospodářskou soutěž působilo do 1. listopadu 1996, kdy byl zřízen samostatný Úřad pro ochranu hospodářské soutěže se sídlem v Brně. Působnost Úřadu je vymezená zákonem č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, ve znění zákona č. 187/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 273/1996 Sb., o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.

Namísto ministerstva, v jehož čele stál člen vlády, byla ochrana hospodářské soutěže svěřena na vládě nezávislému Úřadu, jehož předseda je jmenován prezidentem republiky.⁹⁰ Primární působnost je tedy v oblasti ochrany hospodářské soutěže svěřena orgánu nezávislému na běžné exekutivě. Je tedy, do určité míry, sledován model, který považovali za výhodný ordoliberalisté.^{91 92}

V roce 2005 vzniklo nové logo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Hlavním důvodem tvorby nového loga pro Úřad, bylo dát jednotnou tvář prezentaci Úřadu ve styku s veřejností a médií. Dané logo (viz obrázek č. 1) je tedy od poloviny roku 2005 používáno na všech publikacích ÚOHS.

Obrázek 1 Logo ÚOHS

Na stránkách ÚOHS je uvedena následující vysvětlení loga:

„Logo symbolizuje centrum, v němž dochází k prolínání různých směrů, linií a zájmů, podobně jako je tomu s konkurenčními silami v soutěžním prostředí. Šipky, které z něj vycházejí, pak naznačují perspektivu řešení či udání směru, jež představuje regulační činnost antimonopolního úřadu.“⁹³

⁸⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *HISTORIE ÚŘADU* [online]. [cit. 2015-02-18].

⁹⁰ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 30

⁹¹ Evropské soutěžní právo bylo ve svých počátcích vedeno ordoliberalními myšlenkami, a to z důvodu německého individuálního vlivu. Klíčovou roli v programu ordoliberalismu sehrával proces volné hospodářské soutěže, jakožto základ pro uplatnění ekonomické svobody hospodářských subjektu, kde hrála velkou roli soutěžní právo. Soutěžní právo měla za cíl omezovat a rozbít soukromou tržní moc, zejména kartelů a monopolů. K prosazování soutěžního práva měl být ustaven nezávislý (na exekutivě), specializovaný protimonopolní úřad.

⁹² KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 7

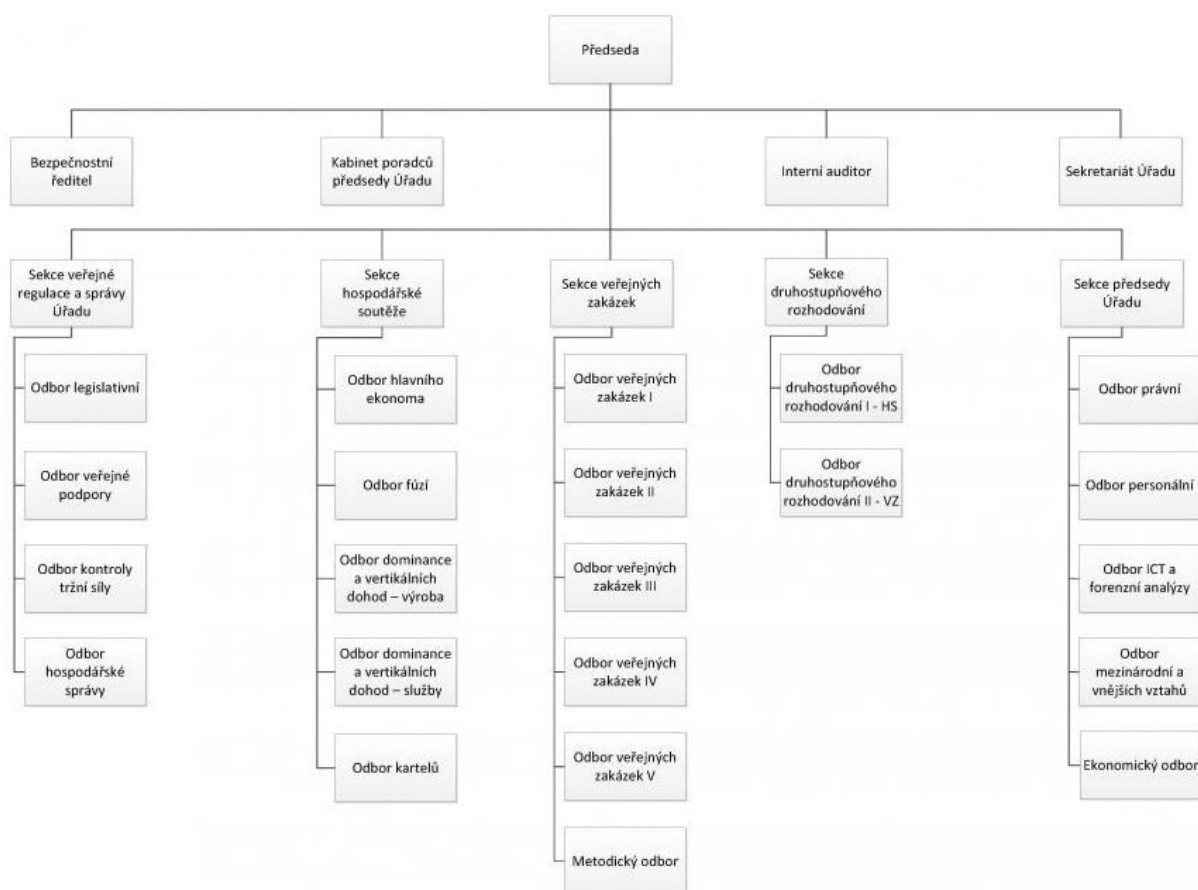
⁹³ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LOGO ÚOHS* [online]. [cit. 2015-02-18].

5.2 Organizační struktura Úřadu

ÚOHS je ústředním orgánem státní správy, který je zcela nezávislý ve své rozhodovací činnosti. V jeho čele je předseda, kterého jmenuje na návrh vlády prezident republiky. Funkční období předsedy je 6 let a nikdo nemůže být jmenován do této funkce na více jak dvě funkční období. Předseda Úřadu nesmí také být členem žádné politické strany nebo politického hnutí. Současným předsedou Úřadu je od 9. července 2009 Ing. Petr Rafaj.⁹⁴

Organizačně je Úřad v současné době členěn na celkem 5 sekcí:

1. Sekce veřejné regulace a správy
2. Sekce hospodářské soutěže
3. Sekce veřejných zakázek
4. Sekce předsedy Úřadu
5. Sekce druhostupňového rozhodování

Tabulka 1 Organizační struktura ÚOHS

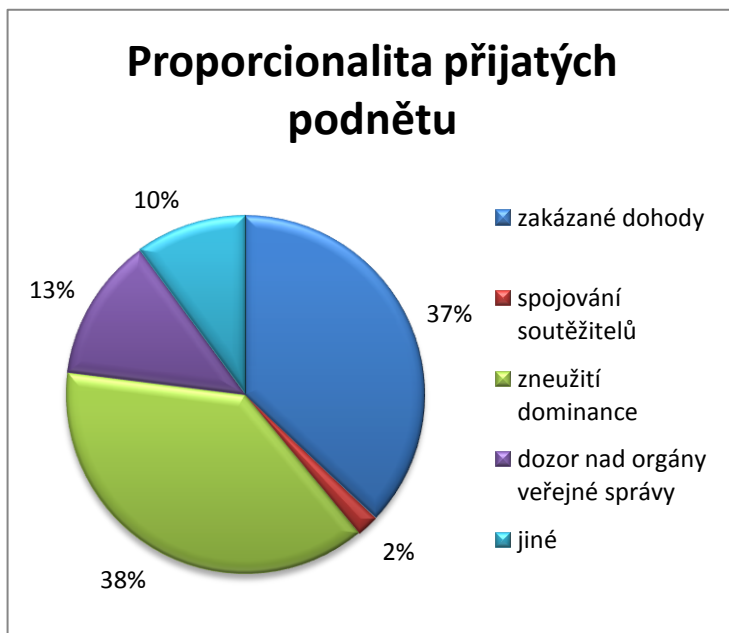
⁹⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *HISTORIE ÚŘADU* [online]. [cit. 2015-02-18].

Sekce veřejné regulace a správy: Prvním místopředsedou je Hynek Brom. Podle předsedy se sekci úspěšně daří v oblastech veřejné podpory a významné tržní síly.⁹⁵

Sekce hospodářské soutěže: Místopředsedou je Michal Petr. Tato sekce se snaží především zajistit rovné konkurenční podmínky pro všechny soutěžitele na daném trhu. Úřad například může nařídit, aby přestaly platit dohody a postupy, které omezují hospodářskou soutěž, a uložit pokutu společnostem, jež porušily soutěžní právo.⁹⁶ Sekce hospodářské soutěže Úřadu zasahuje proti praktikám, jež omezují soutěž. Patří mezi ně především uzavření zakázaných dohod mezi soutěžiteli, zneužití dominantního postavení, spojení soutěžitelů nebo činnosti orgánu státní správy či územní samosprávy zvyhodňující určitého soutěžitele.

Sekce hospodářské soutěže považuje za svou hlavní prioritou odhalování zakázaných dohod. Zakázaným dohodám přísluší 37% z celkových přijatých podnětů (viz graf č. 2).⁹⁷

Sekce hospodářské soutěže tedy vykonává rozhodování v oblasti dohod narušujících hospodářskou soutěž a zneužití dominantního postavení (odbor dominance a vertikálních dohod), zabývá se odhalováním horizontálních dohod uzavíraných vzájemnými konkurenty

Graf 2 Proporcionalita přijatých podnětů

na trhu (odbor kartelů), posuzuje dopady spojení soutěžitelů na hospodářskou soutěž a kontroluje plnění závazků a podmínek stanovených v rozhodnutích Úřadu (odbor fúzí). Dalším odborem této sekce je odbor hlavního ekonoma, který spolupracuje s ostatními odbory Úřadu na šetření nejnáročnějších případů. Odbor hlavního ekonoma provádí ekonomické/ekonometrické analýzy ve věcech zneužití dominantního postavení,

⁹⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *MÍSTOPŘEDSEDOVÉ ÚOHS* [online]. [cit. 2015-02-17].

⁹⁶ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PODNIKÁNÍ NA VOLNÉM TRHU JE SOUTĚŽNÍ HRA* [online]. [cit. 2015-02-17].

⁹⁷ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 14

zakázaných dohod a fúzí a poskytuje nezávislá ekonomická stanoviska ohledně Úřadem šetřených případů.⁹⁸

Sekce veřejných zakázek: Místopředsedkyní sekce veřejných zakázek je Eva Kubišová. Tato sekce dohlíží na zadávání veřejných zakázek.⁹⁹ Postup při zadávání veřejných zakázek a při uzavírání koncesních smluv upravují v současné době zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách a zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení.¹⁰⁰

„Úřad rozhoduje, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky postupoval v souladu se zákonem, ukládá nápravná opatření a sankce, projednává správní delikty a plní další úkoly stanovené příslušnými zákony. Rozhodnutí jsou zveřejňována ve sbírkách rozhodnutí na internetových stránkách Úřadu www.uohs.cz.“¹⁰¹

Sekce předsedy Úřadu: Místopředsedou sekce předsedy Úřadu je Petr Gajdušek. Tato sekce se zabývá právními a personálními otázkami, ICT a forenzní analýzou, ekonomickou analýzou a mezinárodními a vnějšími vztahy.

Sekce druhostupňového rozhodování: Místopředseda sekce druhostupňového rozhodování je Michal Mikulík. Tato sekce je relativně nová, funguje od září 2013. Sekce připravuje rozhodnutí úřadu.¹⁰²

5.3 Poslání Úřadu a kompetence

Úkolem Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže a vykonávat dozor nad dodržováním zákona o ochraně hospodářské soutěže. V případě možného narušení hospodářské soutěže na jednotlivých trzích, Úřad provádí šetření soutěžních podmínek, tzv. sektorová šetření, a navrhuje opatření na jejich zlepšení. Zjistí-li možné porušení zákona, zahajuje správní řízení a má pravomoc k obnovení hospodářské soutěže na trhu, případně i k uložení pokuty, a to až do výše deseti procent z čistého obratu soutěžitele za předchozí ukončené účetní období. V případě možného ovlivnění obchodu mezi členskými státy Evropské unie Úřad spolupracuje s Evropskou komisí.¹⁰³

⁹⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PODNIKÁNÍ NA VOLNÉM TRHU JE SOUTĚŽNÍ HRA* [online]. [cit. 2015-02-17].

⁹⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 25

¹⁰⁰ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *VEŘEJNÉ ZAKÁZKY* [online]. [cit. 2015-01-15].

¹⁰¹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 26

¹⁰² ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *HISTORIE ÚŘADU* [online]. [cit. 2015-01-18].

¹⁰³ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 14

Úřad tedy zajišťuje takové fungování trhu, které bude v souladu s pravidly hospodářské soutěže a bude přinášet prospěch spotřebitelům. Přičemž pojem prospěch spotřebitelů anebo spotřebitelský blahobyť (consumer welfare) je dán součtem celkového spotřebitelského blahobytu či zisku a celkového zisku výrobců.¹⁰⁴ Podle Kindla¹⁰⁵ jde o pojem, který se používá v ekonomii a v nauce soutěžního práva.

Podle předsedy úřadu Ing. Petra Faraje, který je předsedou antimonopolního úřadu od 9. 7. 2009 „ *Je cílem Úřadu zajistit férové a rovné podmínky na trhu pro všechny soutěžitele.*“ Aby Úřad tohoto cíle dosáhl:

- kontroluje soutěžitele, aby dodržovali principy soutěžního práva
- zasahuje proti praktikám, které narušují hospodářskou soutěž (jako jsou například kartelové dohody či zneužívání dominantního postavení)
- dohlíží na zadávání veřejných zakázek a koncesí (přezkoumaná úkony zadavatelů veřejných zakázek a provádí kontroly, podílí se také na tvorbě a úpravách legislativy týkající se veřejných zakázek a koncesí)
- zajišťuje dohled podle zákona o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských výrobků
- monitoruje a poskytuje poradenství v otázkách veřejné podpory v ČR.¹⁰⁶

ÚOHS dále spolupracuje se sektorovými regulátory, vládou, soudy a také s Evropskou komisí. Pro Úřad je také prioritní požadavek transparentnosti – právo na informace. K jeho naplnění využívá především internetové stránky www.uoohs.cz. Úřad pravidelně vyhodnocuje svou činnost ve výročních zprávách.¹⁰⁷

Úřad ale i současně dává podnikům možnost, aby své nezákonné jednání, které dosud nemělo závažné dopady na trh, mohly samy napravit pomocí Leniency programu. Stávající leniency program (také Program shovívavosti) byl přijat ÚOHS v roce 2007.¹⁰⁸

5.3.1 Leniency program

Mezi nejzávažnější způsoby narušení hospodářské soutěže patří určení ceny (přímým či nepřímým způsobem), rozdělení trhu, nákupních zdrojů nebo zákazníků, omezení či

¹⁰⁴ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s.45

¹⁰⁵ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*

¹⁰⁶ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *POSLÁNÍ A KOMPETENCE* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹⁰⁷ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 9 - 10

¹⁰⁸ PETR, M. *Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR*, s. 518

kontrola výroby nebo odbytu zboží. Za taková jednání účastníkům zakázaných či kartelových dohod hrozí pokuta až do 10 % z čistého obratu dosaženého soutěžitelem na relevantním trhu. Úřad nabízí v rámci tzv. Leniency programu účastníkům kartelů shovívavost a případně je tu i možnost neudělení pokuty.¹⁰⁹

Leniency program se tedy aplikuje v dvou základních úrovních, a to buď jako úplné upuštění od sankce (Leniency program typu I), nebo jako snížení sankce, která by jinak byla uložena (Leniency program typu II). Základní podmínkou pro aplikaci tohoto programu je spolupráce s Úřadem od momentu předložení žádosti.¹¹⁰ Soutěžitel také musí být prvním, kdo předloží Úřadu informaci a důkazy prokazující existenci kartelové dohody. I když soutěžitel nepřijde s podáním první, ale předloží Úřadu informace a důkazy o kartelové dohodě, Úřad může na základě Leniency programu snížit pokutu.¹¹¹ Další podmínkou je, že soutěžitel, žádající o upuštění od sankce, musí ukončit svojí účast na kartelové dohodě nejpozději v okamžiku, kdy soutěžnímu úřadu předložil „rozhodný důkaz“.

Žádost o Leniency program může být podána písemně, ústně do protokolu, v elektronické podobě (vyžaduje se elektronický podpis) anebo prostřednictvím jiných technických prostředků (telefax, dálnopis atd.), a to za předpokladu, že je následně doplněna ve stanovené lhůtě písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem. O přijaté žádosti soutěžní úřad vydá potvrzení a po zhodnocení žádosti oznámí, zda byly podmínky o udělení Leniency programu splněny.¹¹²

5.4 Podpory de minimis

Veřejná podpora je obecně zakázána,¹¹³ protože zvýhodňuje určité podniky a tím narušuje hospodářskou soutěž. Její poskytnutí je možné tehdy, pokud bude existovat výjimka k jejímu legálnímu poskytnutí. Mezi takové výjimky je například zařazeno poskytování

¹⁰⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LENIENCY PROGRAM – PRAVIDLA A VÝHODY NAHLÁŠENÍ KARTELU* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹¹⁰ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 265

¹¹¹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LENIENCY PROGRAM – PRAVIDLA A VÝHODY NAHLÁŠENÍ KARTELU* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹¹² RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 264-271

¹¹³ Podle č. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem.

podpory ve formě podpory de minimis, regionální podpory či vyrovnávací platby za výkon veřejné služby v souladu s příslušnými pravidly.¹¹⁴

Podpora de minimis (nebo také podpora malého rozsahu) ani není považována za „veřejnou podporu“, protože vzhledem k její nízké částce by neměla ovlivnit a narušit hospodářskou soutěž. Podpora de minimis může být na rozdíl od jiných typů opatření poskytnuta na jakýkoli účel (podpora investičního nebo provozního charakteru). Podpora je ale omezena na limit 200 000 EUR pro jeden podnik v tříletém období, a tento limit se nesmí překročit.¹¹⁵

Tato podpora malého rozsahu je v České Republice hojně využívána, a to především z důvodu její jednoduché použitelnosti bez nutnosti vyžádat si souhlas Evropské komise s poskytnutím podpory de minimis. V roce 2013 bylo zahájeno celkem 36 správních řízení, vydáno 32 správních rozhodnutí a uloženo 22 pokut v celkové výši 276 100 Kč.¹¹⁶

Prvostupňová správní řízení v oblasti registru de minimis za rok 2013

Zahájená správní řízení	36
Neukončená správní řízení	14
Vydaná rozhodnutí	32
Počet uložených pokut	22
Výše uložených pokut	276 100 Kč

Tabulka 2 Správní řízení v oblasti registru de minimis za rok 2013

Zdroj: ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 41

¹¹⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *VEŘEJNÁ PODPORA* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹¹⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PODPORA DE MINIMIS* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹¹⁶ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 40

6 Zakázané dohody a kartely

V rámci hospodářského života dochází k uzavírání velkého množství různých smluv, a to jak mezi podniky ve vzájemně konkurenčním vztahu, tak mezi dodavateli a odběrateli. Nejběžnější jsou například běžné kupní smlouvy, na základě kterých odebírá jeden podnik určité zboží od druhého (velkoobchod-maloobchod), dále existuje i určitý smluvní vztah mezi výrobcem takového zboží a odběratelem zboží (výrobce – velkoobchod). V praxi se lze setkat také s tím, že za účelem racionalizace obchodní činnosti se některé konkurenční podniky dohodnou na vzájemné spolupráci v oblasti využití výrobních kapacit či marketingu.¹¹⁷ Některé smluvní vztahy jsou povolené, a některé naopak zakázané, jejichž výsledkem je narušení hospodářské soutěže. Mezi zakázané dohody tedy patří například:

- dohody přímým nebo nepřímým určením cen,
- omezením nebo kontrolou výroby, odbytu, výzkumu a vývoje nebo investic,
- rozdělením trhu nebo nákupních zdrojů,
- vázáním uzavření smlouvy na přijetí dalšího plnění, nesouvisejícího s předmětem smlouvy,
- uplatněním rozdílných podmínek znevýhodňujících některé soutěžitele,
- určitým bojkotem spolupráce se soutěžiteli, kteří nejsou účastníky dohody.¹¹⁸

Odhalování zakázaných dohod je zásadní prioritou Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.¹¹⁹

Zakázané dohody¹²⁰ se zpravidla dělí na dvě široké skupiny: „tvrdé kartely“ (hard core cartels) a další horizontální kooperační dohody (včetně vytvoření společného podniku) s prosoutěžními prvky. Základní rozdíl mezi těmito dvěma skupinami je v tom, že primárním účelem tvrdých kartelů je cílené omezení hospodářské soutěže, kdežto do druhé skupiny spadají dohody, jejichž primární účel není protisoutěžní, přesto však spadají do dohod narušujících soutěž.¹²¹

¹¹⁷ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 4-5

¹¹⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 16

¹¹⁹ strana 2 1999-2004)

¹²⁰ Jedná se o horizontální dohody, tedy dohody mezi firmami, které mají stejný druh výroby.

¹²¹ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 218

Nejznámějšími zakázanými dohodami jsou tedy kartelové dohody.¹²² Kartelová dohoda je dohoda uzavřená mezi firmami zaměřená na koordinaci při určování ekonomických proměnných, jako jsou zejména ceny a rozsah produkce.¹²³ Kartely patří mezi nejzávažnější formy protisoutěžního jednání, jejichž dopady jsou mimořádně nepříznivé jak pro samotnou soutěž, tak pro spotřebitele. Nebezpečnost kartelů pro hospodářskou soutěž spočívá především v ovlivnění podmínek na trhu jinak než poutivě odvedeným výkonem, což vede ke zkreslení soutěže, ať již jde o cenu, obchodní podmínky soutěžitelů či jejich počet.¹²⁴

Kartelové dohody se většinou udržují v tajnosti, mohou mít složité mechanismy plnění a nemusí ani existovat v písemné formě. Důkazy o jejich existenci se proto hledají velmi těžko. Jejich regulace je však nezbytná. Efektivním nástrojem pro odhalování zakázaných dohod je program leniency (shovívavosti).¹²⁵

6.1 Tvrdé kartely

Tvrdé kartely jsou tedy nejhorší a nejškodlivější formou zakázaných dohod a jejich existence způsobuje nejzávažnější porušení hospodářské soutěže. Mezi tvrdé kartely patří například cenové kartely, segmentační kartely, restriktivní kartely, tendrové kartely atd.

6.1.1 Cenové kartely

Dohody mezi konkurenty o fixaci nákupní či prodejní ceny patří k nejtěžším porušením pravidel hospodářské soutěže. V důsledku ujednání o fixaci cen mezi konkurenty přestávají soutěžit, a omezení cenové konkurence vede ke zvýšení prodejních cen.¹²⁶

Cenový kartel je tedy možné definovat jako způsob koordinace soutěžního chování, kdy se dodavatelé určitých výrobků, které jsou v postavení vzájemných konkurentů, dohodnou přímo na cenách, za které bude zboží na trhu prodáváno, anebo se dohodnou na faktorech, kterými je taková cena determinována či ovlivněna. Cenovým kartelem je také stanovení minimální či maximální ceny.

¹²² ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 11

¹²³ JUREČKA, V., *Mikroekonomie*. 2., s. 226

¹²⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ZAKÁZANÉ DOHODY - KARTELY* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹²⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 16

¹²⁶ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 221

Problém odhalení takového kartelu může spočívat v tom, že ceny si mohou být vzájemně velmi podobné jak na vysoce konkurenčním trhu, tak na trhu ovládaném soutěžiteli spojenými cenovým kartelem.¹²⁷

6.1.2 Segmentační kartely

Jedná se o dohody o rozdělení trhu, zákazníků nebo nákupních zdrojů. Tento typ kartelů je zakázaný zejména z toho důvodu, že by mohl vést ke vzniku tzv. lokálních monopolů. Vznik lokálních monopolů spočívá v teritoriálním rozdělení trhu mezi konkurenty, tj. když se příslušní soutěžitelé dohodnou na tom, že každý z nich bude dodávat své zboží jen na části území trhu a nebude naopak působit v oblasti přiřknuté dalším účastníkům kartelů. Další možností je dělba časová, tj. že se konkurenti dohodli na rozdělení působnosti v průběhu času (např. zimní či letní sezona).

6.1.3 Restrikční kartely

Restrikční nebo kontrolní kartely jsou dohody o omezení nebo kontrole výroby nebo odbytu.¹²⁸ Tyto dohody bývají uzavírány mezi konkurenty a mají za cíl zajistit navzájem stabilní pozice na trhu v případě náhlého negativního vývoje na trhu.¹²⁹ Negativní dopad tohoto typu kartelů spočívá v tom, že se nabídka přestává chovat závisle na poptávce a je limitována, což narušuje soutěžní prostředí.^{130 131}

6.1.4 Tendrové kartely

V praxi dohody narušující hospodářskou soutěž mají i komplexnější podobu. Typickým příkladem jsou tendrové kartely anebo „bid rigging“.

Bid rigging je zvlášť nebezpečné jednání na trhu, výrazně ohrožuje ekonomiku, vede ke zvýšení cen a snížení kvality plnění, čímž odčerpává veřejné finance a poškozují všechny spotřebitele.¹³² Jde o dohodu koordinující činnosti konkurentů ve výběrových či veřejných zakázkách za účelem dosažení výhodnějších podmínek pro členy kartelů. Uchazeči o

¹²⁷ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 106 - 107

¹²⁸ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 222

¹²⁹ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 116

¹³⁰ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 222

¹³¹ S ohledem na ekonomický vztah mezi nabídkou a poptávkou a cenou jsou jejich ekonomické důsledky zpravidla obdobné. S narůstající cenou je spojen pokles poptávky a se snížením nabídky je spojen růst cen. Dodávané zboží se totiž stává vzácnější, tak že zákazníci jsou ochotni nabídnout vyšší cenu. Čím více se snižuje kvantitativní úroveň nabídky, tím více roste cena.

¹³² ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, s. 16

veřejnou zakázku se před podáním nabídek dohodnou na společném postupu vůči zadavateli a podají vzájemně sladěné nabídky s cílem dosáhnout výhodnějších podmínek pro vítěze zadávacího řízení.¹³³

6.1.5 Další typy kartelových dohod

Dalšími typy kartelových dohod jsou diskriminační kartely, junktimační kartely, bojkotové kartely atd.

Diskriminační kartely: Jedna se o dohodu, kdy soutěžitelé svým obchodním partnerům při rovnocenném plnění poskytují bezdůvodně nerovnocenná protiplnění.

Junktimační kartely: Podstatou junktimačních kartelů je vázání uzavření smlouvy na dohodu o dalším plnění, které věcně ani podle obchodních zvyklostí s předmětem plnění smlouvy nesouvisí.

Bojkotové kartely: Tato dohoda spočívá v domluvě společnosti o tom, že nebudou v žádném obchodním vztahu s konkurenty, kteří se nezúčastní dohody.¹³⁴

Vedle tvrdých horizontálních kartelů, ke kterým soutěžní právo přistupuje velmi striktně, samozřejmě, existují i další horizontální dohody, jejichž primární účel není protisoutěžní a které jsou proto soutěžním právem posuzované liberálněji. Mezi tyto dohody patří například dohody o výměně informací, dohody o spolupráci v oblasti výroby, dohody o společném nákupu, komercializační dohody, standardizační dohody, dohody v oblasti životního prostředí.¹³⁵

6.2 Pokuty za kartelové dohody

Na rozdíl od USA, kde účastníkům kartelových dohod hrozí trestní stíhání, Evropská unie zatím stíhá kartely pouze pokutami.¹³⁶ Je-li prokázáno uzavření kartelové dohody, je soutěžní úřad oprávněn uložit soutěžitelům, kteří se jej dopustili, peněžitou sankci – pokutu. Při ukládání pokut platí pravidlo, podle něhož každá pokuta musí mít na soutěžitele dostatečně negativní dopad, tj. má soutěžitele v budoucnu od podobného jednání odradit, avšak nemůže být pro soutěžitele likvidační.¹³⁷ Přičemž maximální hranice pokuty je 10 % obratu, tak že pokuta nesmí přesáhnout 10 % součtu celkového obratu

¹³³ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 222

¹³⁴ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 120 - 122

¹³⁵ KINDL, J., *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe.*, s. 230 - 236

¹³⁶ HOLMAN, R., *Mikroekonomie: středně pokročilý kurs.* s. 343

¹³⁷ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 241 -242

všech členů kartelové dohody. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.¹³⁸

V roce 2001 odhalila Evropská komise největší případ odhalené kartelové dohody v historii Evropy. Šlo o kartelovou dohodu osmi farmaceutických firem o cenách vitaminů. Dohoda firmám umožnila dosahovat vyšší ceny a nezákonně se tak obohacovat. Nejvyšší pokutu 462 milionů eur dostala švýcarská společnost Roche Holding. Výše pokuty dosahovala 2,6 % její roční tržby.^{139 140}

6.3 Legální výjimky z kartelového zákazu

Některé kartelové dohody jsou však povolené. Podle článku 101 odst. 1 SFEU (dříve článek 81 smlouvy o ES)¹⁴¹ jsou povolené dohody mezi podniky, jejichž jednání přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobku anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku. Tyto dohody nesmí ukládat příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná a nesmí také umožnit těmto podnikům porušit hospodářskou soutěž.¹⁴²

Jsou například povoleny kartely při racionalizaci, specializaci, výzkumu a vývoje, restrukturalizaci a rovněž v případě, představují-li na relevantním trhu jen nevýznamný bagatelní podíl. Pro uzavření těchto typu kartelových dohod je ale nutné povolení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže.¹⁴³

¹³⁸ ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy. 2003.

¹³⁹ Podle pravidel Evropské komise však může firmy v takovém případě dostat pokutu až 10 % roční tržby.

¹⁴⁰ HOLMAN, R., *Mikroekonomie: středně pokročilý kurs*. s. 343

¹⁴¹ ÚŘEDNÍ VESTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *Konsolidované změny smlouvy o fungování Evropské unie*.

¹⁴² ÚŘEDNÍ VESTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *Konsolidované změny smlouvy o fungování Evropské unie.*, čl. 101, odst. 3, str. 88-89

¹⁴³ MALÝ, J., *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky.*, s.68 -69

7 Analýza činnosti ÚOHS na vybraných případech

Posláním Úřadu, jak již bylo zmiňováno výše, je vytvářet podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže. Za tímto účelem Úřad zasahuje proti kartelovým dohodám a proti zneužívání dominantního postavení, dohlíží nad zadáváním veřejných zakázek a zasahuje proti dohodám typu „bid rigging“, které jsou obzvláště škodlivé při zadávání veřejných zakázek.

Předseda Úřadu Petr Rafaj charakterizuje činnost Úřadu v roce 2013 jako „produktivní“. V roce 2013 bylo ÚOHS prošetřeno celkem 327 podnětů, z toho 122 případů se týkalo možných zakázaných dohod, 124 podnětů zneužití dominantního postavení na trhu, 6 spojování soutěžitelů a 42 dozoru nad orgány veřejné správy.

Úřad zahájil 4 správní řízení v oblasti zakázaných dohod, 1 v oblasti zneužití dominantního postavení a 35 v oblasti spojování soutěžitelů.¹⁴⁴

Počet obdržných podnětů a jejich rozdělení podle oblasti	
Zakázané dohody	122
Zneužití dominantního postavení	124
Spojování soutěžitelů	6
Dozor nad orgány veřejné správy § 19 a	42
Ostatní	42
Úhrnem	327
Počet zahájených řízení dle oblasti	
Zakázané dohody	4
Zneužití dominantního postavení	1
Spojování soutěžitelů	35
Počet vydaných rozhodnutí dle oblasti	
Zakázané dohody	2
Zneužití dominantního postavení	0
Spojování soutěžitelů	33+2

Tabulka 3 Statistika v roce 2013

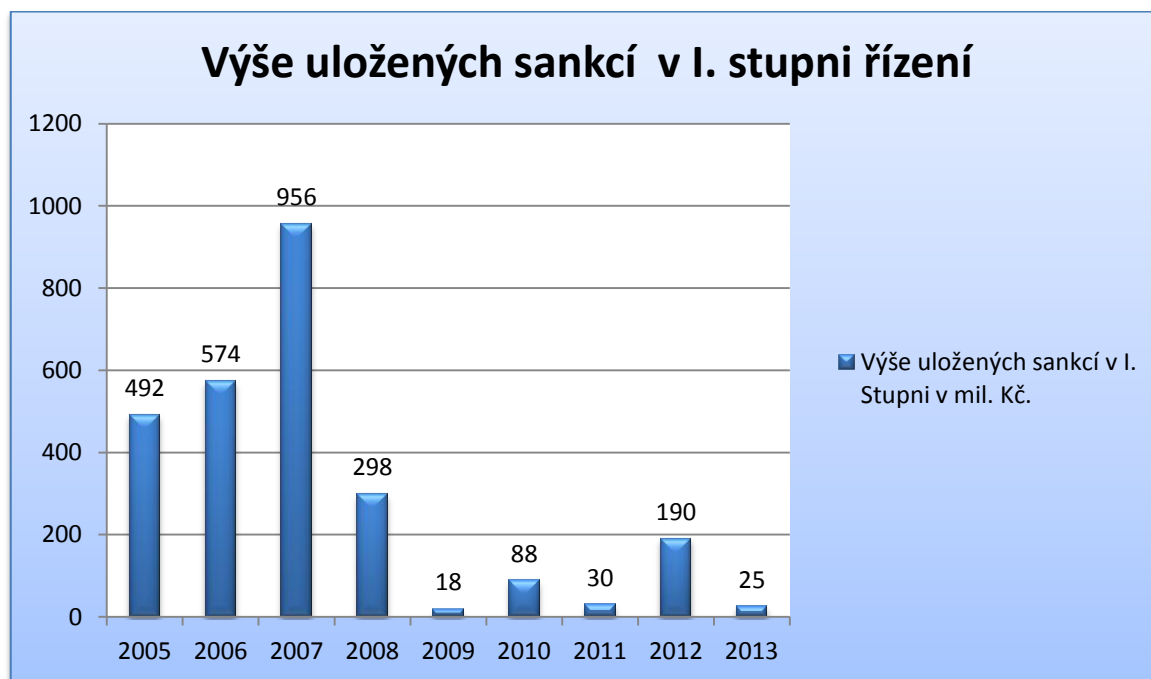
Zdroj: ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s.18

Za takové nesoutěžní jednání účastníkům trhu může být uložena pokuta až do 10% z čistého obrátu dosaženého soutěžitelem na relevantním trhu za poslední ukončené účetní

¹⁴⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 3 - 11

období. Takže pokuty mohou dosáhnout poměrně vysokých částek.¹⁴⁵ Platí při tom pravidlo, že pokuta nesmí mít likvidační charakter, ale výchovný.

Výše uložených sankcí v I. stupni řízení je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 4 Výše uložených sankcí v I. stupni řízení

Zdroj: ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *STATISTIKY Z OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE* [online]. [cit. 2015-02-20].

Při rozhodování o výši pokuty Úřad bere v úvahu závažnost konkrétního případu, případně opakování a délku trvání porušování zákona. Mimo to Úřad při rozhodování bere v potaz také subjektivní stránku deliktu, tedy skutečnost, zda k porušení zákona došlo úmyslným jednáním soutěžitele či pouze z nedbalosti.¹⁴⁶ Jak plyne z výše uvedeného grafu, nejvíce pokut bylo uloženo v roce 2007, celkem 70 podnětů (9 zakázaných dohod a 61 fůzí).

¹⁴⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LENIENCY PROGRAM – PRAVIDLA A VÝHODY NAHLÁŠENÍ KARTELU* [online]. [cit. 2015-02-16].

¹⁴⁶ Zásady postupu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže při stanovování výše pokut podle § 22 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v platném znění.

V roce 2013 celková výše pokut uložených na základě prvostupňových řízení činila 25 371 000 Kč, z toho 802 000 Kč byla uložena účastníkům zakázaných dohod a 24 420 za zneužití dominantního postavení.

Nejvyšší pokuta za porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže se týkala největších výrobců tzv. plynem izolovaného spínacího ústrojí (PISU), a to 979, 221 mil. Kč v I. stupni (kartel PISU).¹⁴⁷

Graf 3 Celková výše pokut uložených na základě prvostupňových řízení

Zdroj: ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. In: *STATISTIKY Z OBLASTI HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE* [online]. [cit. 2015-02-20].

¹⁴⁷ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PŘEHLED NEJVYŠŠÍCH POKUT ULOŽENÝCH ZA PORUŠENÍ ZÁKONA O OCHRANĚ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE S NÁSLEDNÝM VÝVOJEM JEDNOTLIVÝCH KAUZ* [online]. [cit. 2015-02-15].

7.1 Kartel PISU

Jedná se o nejvyšší pokutu v historii ÚOHS v celkové hodnotě 979,221 mil. korun.¹⁴⁸ Šlo o dohodu typu bid rigging. Dohody typu „bid rigging“ jsou velmi nebezpečným jednáním na trhu, které vedou ke zvýšení cen a snížení kvality plnění. Jde tedy o dohody koordinující činnosti konkurentů ve výběrových zakázkách za účelem dosažení výhodnějších podmínek pro členy kartelů. Kartel PISU je typickým příkladem dohod typu „bid rigging“, vyznačuje se i tím, že jedné ze společností kartelové dohody byla pokuta prominuta v rámci leniency programu.

Účastníci zakázané dohody mezi sebou uzavřeli smlouvu v roce 1988, na základě které vytvořily velmi propracovaný systém za účelem koordinace jejich účasti na výběrových řízeních. Společnosti se rozdělily do dvou skupin, na evropské a japonské výrobce. Smlouvy nebyly sice nikdy podepsány, jejich účastníci byli však vyjmenováni v příloze pod kódovým označením. Tato kódová označení také sami používali ve vzájemné komunikaci. Jeden ze členů kartelu zajistil dokonce i pro ostatní zakódované mobilní telefony tak, aby jejich vzájemná komunikace byla ještě více usnadněna. Soutěžitelé se také pravidelně scházeli za účelem projednání požadavků jednotlivých společností, přidělení jednotlivých zakázek a případně stanovení ceny, se kterou se firmy do jednotlivých výběrových řízení přihlásí.

Úřad zahájil správní řízení v srpnu 2006.¹⁴⁹ Důvodem bylo předchozí podání žádosti společnosti ABB, která jako první poskytla úřadu relevantní informace o kartelovém jednání. Tyto informace umožnili úřadu prokázat existenci zakázané dohody.¹⁵⁰ Sankcionováno bylo celkem 16 společností, které se kartelu účastnily. Verdikt o existenci kartelu byl potvrzen druhostupňovým rozhodnutím ze dne 26. dubna 2007.¹⁵¹ Společností ABB byla pokuta v rámci leniency programu promítnuta, protože bylo konstatováno, že společnosti skupiny ABB se v době poskytnutí důkazu neúčastnily zakázané dohody a spolupracovaly s úřadem po dobu celého správního řízení. Nebylo také prokázáno, že by

¹⁴⁸ Jedná se o prvnostupňové rozhodnutí. Druhostupňovým rozhodnutím celková výše pokuty činila 941.881.000 Kč.

¹⁴⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PŘEHLED NEJVYŠŠÍCH POKUT ULOŽENÝCH ZA PORUŠENÍ ZÁKONA O OCHRANĚ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE S NÁSLEDNÝM VÝVOJEM JEDNOTLIVÝCH KAUZ* [online]. [cit. 2015-02-15].

¹⁵⁰ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody*, s. 271

¹⁵¹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PŘEHLED NEJVYŠŠÍCH POKUT ULOŽENÝCH ZA PORUŠENÍ ZÁKONA O OCHRANĚ HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE S NÁSLEDNÝM VÝVOJEM JEDNOTLIVÝCH KAUZ* [online]. [cit. 2015-02-15].

tyto společnosti vykonávaly nátlak na jiné soutěžitele.¹⁵² U dalších dvou forem byly sankce sníženy, celková částka tím pádem činila 941,881 mil. Kč. Případ je zajímavý rovněž tím, že byly sankcionovány v historii vůbec poprvé i firmy, které v ČR nepůsobily a neměly tedy na trhu PISU v ČR žádný obrat.¹⁵³ V roce 2007 všechny pokutované společnosti zaplatili historický nejvyšší sankci 941.881.000 Kč. Sankce vybrané Úřadem se stály příjmem státního rozpočtu.¹⁵⁴

V historii Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže byl první odhalený případ bid riggingu „Případ Litoměřice“, jejíž správní řízení bylo zahájeno v roce 2009.

¹⁵² RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 271

¹⁵³ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *HISTORICKÁ SANKCE ZA KARTEL O ROZDĚLENÍ TRHU POTVRZENA* [online]. [cit. 2015-02-15].

¹⁵⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *POKUTY ZA HISTORICKOU SANKCI BYLY ZAPLACENY*[online]. [cit. 2015-02-16].

7.2 První případ bid riggingu v ČR – případ Litoměřice

První odhalený český případ typu bid riggingu nese název „Provozování ubytoven u provozních středisek vojenské ubytovací a stavební správy Litoměřice“ a jeho zadavatelem bylo v roce 2006 Ministerstvo obrany ČR.^{155 156}

ÚOHS zahájil správní řízení v roce 2009 a účastníky správního řízení byly společnosti HOKRA Spedition, s.r.o., INZET, s.r.o., PROMINECON GROUP s.r.o., CBK SHIFT s.r.o. a NATURAL MYSTIC s.r.o. Předmětem zakázky v celkovém objemu cca 10 milionu Kč ročně bylo poskytování služeb spojených se správou a údržbou nemovitostí, ubytovacích, recepčních a dalších služeb. Smlouva byla uzavírána na dobu neurčitou. Od počátku měla být vítězem výběrového řízení společnost HOKRA Spedition s. r. o., která vypracovala za ostatní čtyři uchazeče jejich nabídky a dokonce jejich nabídky osobně doručila na podatelnu zadavatele.

Úřad uzavřel správní řízení v roce 2010 a byla uložena celková pokuta ve výši 4,906 milionu Kč, většina účastníků podala proti rozhodnutí žalobu ke správnímu soudu.¹⁵⁷

V roce 2013 Krajský soud v Brně ale potvrdil původní rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže z roku 2011.¹⁵⁸ Sankce pro jednotlivé účastníky kartelu činili HOKRA Spedition - 537 000 Kč, Inzet - 384 000 Kč, PROMINECON - 3 679 000 Kč, CBK SHIFT - 57 000 Kč a NATURAL MYSTIC 249 000 Kč.¹⁵⁹

Podle výpisu z obchodního rejstříku žádná z těchto společností není v insolvenčním řízení. Z toho tedy plyne, že pokuta uložena ÚOHS neměla pro tyto společnosti likvidační charakter.

¹⁵⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *BID RIGGING: zakázaná dohoda o ovlivňování nabídek* [Informační list 1/2012]., s. 4.

¹⁵⁶ Šlo o porušení § 3 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže

¹⁵⁷ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *BID RIGGING: zakázaná dohoda o ovlivňování nabídek* [Informační list 1/2012]., str.10

¹⁵⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PRVNÍ BID RIGGINGOVÝ PŘÍPAD POTVRDIL I KRAJSKÝ SOUD V BRNĚ* [online]. [cit. 2015-02-15].

¹⁵⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *POKUTA ZA BID-RIGGING BYLA POTVRZENA* [online]. [cit. 2015-02-15].

7.3 Cenový kartel „Lékařská komora“

Cenové kartely (*price fixing*) představují jednu z nejzávažnějších forem porušení soutěžních pravidel. To z toho důvodu, že eliminují cenovou soutěž. Typickým případem cenového kartelu může být případ „Lékařská komora“. Česká lékařská komora prostřednictvím „katalogu nadstandardní péče“ stanovila minimální ceny služeb ambulantní zdravotní péče s povinností pro členy komory tyto ceny dodržovat.¹⁶⁰

ÚOHS uložil pokutu v hodnotě 450 000 korun v roce 2006. Česká lékařská komora pak také musela provést řadu takových úprav ve všech katalozích a materiálech stejného charakteru, aby neobsahovaly ceny služeb ani návody na způsob jejich tvorby. ČLK byla také povinna informovat všechna svá okresní sdružení, obvodní sdružení v Praze a prostřednictvím svých internetových stránek a časopisu *Tempus Medicorum* i všechny své členy o tomto rozhodnutí ÚOHS.¹⁶¹

Tento případ ale nebyl prvním protisoutěžním jednáním ČLK. V první polovině devadesátých let například zavedla rozdílné podmínky pro odborné zástupce všech skupin provozovatelů lékáren a také povinnost členů komory platit za vydání osvědčení k vedení lékárny mimořádné příspěvky v rozdílné výši. V obou případech bylo konstatováno porušení zákona. Později byla komora pokutována částkou 300 tisíc korun. Důvodem byla protisoutěžní omezení při propagaci lékáren, poskytování zákaznických slevových karet a další provinění.¹⁶²

Česká lékárnická komora není jediná společnost, u které se opakují porušení zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže. ČESKÉMU TELECOMU v letech 2001 – 2006 byla uložena pokuta sedmkrát.

¹⁶⁰ RAUS, D., ORŠULOVÁ A. *Kartelové dohody.*, s. 106 - 111

¹⁶¹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ČESKÁ LÉKAŘSKÁ KOMORA POKUTOVÁNA ZA URČENÍ MINIMÁLNÍCH CEN* [online]. [cit. 2015-02-15].

¹⁶² ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ČESKÁ LÉKÁRNICKÁ KOMORA OMEZOVALA KONKURENCI*[online]. [cit. 2015-02-15]

7.4 Zneužití dominantního postavení – „ČESKÝ TELECOM“

Zneužití dominantního postavení také patří mezi nejzávažnější protisoutěžní jednání.¹⁶³

Legální definice dominantního postavení je uvedena v § 10 zákona o ochraně hospodářské soutěže, dle kterého dominantní postavení na relevantním trhu zaujímá soutěžitel nebo společně více soutěžitelů (tzv. společná dominance), kterým jejich tržní síla umožňuje chovat se ve značné míře nezávisle na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích.¹⁶⁴ Podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže se podobného protisoutěžního jednání dopustila společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. (dnes O2 Czech Republic, a.s.).

V roce 2006 společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. byla uložena pokuta ve výši 80 000 000 Kč za zneužití dominantního postavení na trhu. V listopadu 2003 společnost zveřejnila novou podobu služeb na maloobchodním trhu - poskytování přístupu k internetu prostřednictvím ADSL. Ty měly od 1. ledna 2004 nahradit služby poskytované prostřednictvím jeho složky Internet On Line, přičemž ve stejný den (tj. 26. 11. 2003) rovněž zveřejnil změnu své velkoobchodní nabídky, na základě které ADSL služby koncovým zákazníkům poskytují ostatní operátoři. Zveřejněním obou nabídek ve stejný den neposkytla dominantní společnost na trhu konkurenci dostatečný časový předstih tak, aby tito operátoři mohli se společností ČESKÝ TELECOM zahájit jednání o nové podobě ADSL služeb a uzavřít s ní smlouvu umožňující poskytování těchto služeb.¹⁶⁵

Tento případ není jediným protisoutěžním jednáním dané společnosti, ani prvním zneužitím dominantního postavení. ČESKÉMU TELECOMU, a.s. (dnes O2 Czech Republic, a.s.) byla uložena pokuta za zneužití dominantního postavení v roce 2001 (800 000 Kč), v roce 2003 (81 700 000 Kč), v 2004 (23 000 000 Kč) a v roce 2005 (205 000 000 Kč). Dále společnost byla potrestána v roce 2003 za nedovolené dohody přímým určením ceny při distribuci telefonních karet (6 500 000 Kč), v roce 2005 se dopustila určení ceny na dodávky ADSL modemů (10 000 000 Kč).¹⁶⁶ ÚOHS tedy jen z jedné společnosti vybrala celkem 327 000 000 Kč.

¹⁶³ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 14

¹⁶⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ZAKÁZANÉ DOHODY A ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ* [online]. [cit. 2015-02-10].

¹⁶⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ČESKÝ TELECOM ZAPLATIL 80 MILIONŮ* [online]. [cit. 2015-02-10].

¹⁶⁶ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ČESKÝ TELECOM ZAPLATIL 80 MILIONŮ* [online]. [cit. 2015-02-10].

7.5 Nepovolené spojení soutěžitelů „Karel Holoubek“

Nepovolené a nekontrolované spojování podniků může vést k monopolizaci trhu. Některé spojení anebo fúze soutěžitelů mohou být však povolené. Ty však musejí mít povolení od Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Jsou to například fúze soutěžitelů v oblasti výzkumu a vývoje atd.

Podobnou povolenou fúzi soutěžitelů schválil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v roce 2010. Šlo o spojení soutěžitelů KAREL HOLOUBEK – Trade Group a.s. a Karlovarská teplárenská, a.s.. V rámci správního řízení však ÚOHS zjistil, že společnost KAREL HOLOUBEK – Trade Group a.s. již od 1. 7. 2002 na základě Smlouvy o půjčce akcií kontrolovala 51% podíl na hlasovacích právech společnosti Karlovarská teplárenská. Svá hlasovací práva na valných hromadách přitom účastník řízení v letech 2002–2010 prokazatelně vykonával. Zástupci společnosti KHTG¹⁶⁷ se ve stejném období účastnili a ovlivňovali jednání představenstva společnosti Karlovarská teplárenská.

Společnost KAREL HOLOUBEK – Trade Group a.s. na základě Smlouvy o půjčce akcií tedy měla možnost Karlovarskou teplárenskou výlučně kontrolovat. Protiprávní stav pak trval dlouhodobě, a to více než 8,5 roku.

V lednu 2013 byla uložena prvostupňovým rozhodnutím sankce ve výši 530 000 Kč společnosti KAREL HOLOUBEK – Trade Group a.s. za uskutečňování spojení se soutěžitelem Karlovarská teplárenská, a.s., a to před podáním návrhu na jeho povolení a před vydáním pravomocného rozhodnutí ÚOHS, jímž se uvedená fúze povoluje. Při stanovení pokuty Úřad vzal v úvahu skutečnost, že nebyl zjištěn žádný negativní dopad na soutěž nebo spotřebitele.¹⁶⁸

¹⁶⁷ KAREL HOLOUBEK – Trade Group a.s.

¹⁶⁸ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 17- 18

7.6 Kaufland – významná tržní síla

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže mimo jiné dodržuje zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití, to od 1. února 2010. První pokutou v oblasti významné tržní síly je pokuta společnosti Kaufland Česká republika v. o. s.. Společnosti byla uložena pokuta v celkové výši 22 130 000 Kč.

Hlavním důvodem uložení pokuty podle ÚOHS byla skutečnost, že společnost v roce 2010 a 2011 s více než 50 % svých dodavatelů sjednala a realizovala lhůty splatnosti delší než 30 dnů, čímž porušila ustanovení zákona, který pro úhrady pohledávek stanovuje lhůty splatnosti maximálně 30 dnů. Podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže nedodržování zákonných lhůt má negativní dopad na dodavatele, kteří museli vynakládat více finančních prostředků na zajištění svého cash flow. Přičemž výši souhrnné újmy pro dodavatele společnosti Kaufland Úřad vyčíslil na několik desítek milionů korun ročně.¹⁶⁹

Obchodní řetězec se dopustil nezákonného postupu také tím, že sjednával s 95% svých dodavatelů zemědělských a potravinářských produktů pro případ postoupení pohledávky třetím osobám povinnost hradit vedle nákladů spojených se zpracováním agendy o postoupení poplatek ve výši 4 % z hodnoty postoupené pohledávky a současně pro případ úhrady faktur dodavatelům před lhůtou splatnosti účtoval tzv. dodatečné skonto ve výši 0,5 % z předčasně uhrazené faktury za každý započatý týden, o který byla faktura dříve uhrazena. Tímto způsobem podřídil řetězec své dodavatele povinností vytvářejícím nerovnováhu mezi smluvními stranami.¹⁷⁰

Za výše uvedená protiprávní jednání byla společnosti Kaufland udělena pokuta ve výši 22 130 000 Kč.¹⁷¹ V roce 2011 ale Kaufland podala žalobu Krajskému soudu v Brně. V roce 2013 předseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Petr Rafaj, potvrdil svým pravomocným rozhodnutím uložení sankce ve výši 22 130 000 Kč.¹⁷²

¹⁶⁹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 46 - 48

¹⁷⁰ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PŘEDSEDA ÚOHS POTVRDIL POKUTU ZA ZNEUŽITÍ VÝZNAMNÉ TRŽNÍ SÍLY PRO ŘETĚZEC KAUF LAND* [online]. [cit. 2015-02-22].

¹⁷¹ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s.46 - 48

¹⁷² ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PŘEDSEDA ÚOHS POTVRDIL POKUTU ZA ZNEUŽITÍ VÝZNAMNÉ TRŽNÍ SÍLY PRO ŘETĚZEC KAUF LAND* [online]. [cit. 2015-02-22].

7.7 Ministerstvo zdravotnictví – Dozor nad orgány veřejné správy

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže již od roku 2012 vykonává také dozor nad orgány veřejné správy. Dohlíží nad tím, aby orgány veřejné správy nejednali způsobem, který by mohl vést k narušení hospodářské soutěže a v případě porušení pravidel hospodářské soutěže uložit pokutu až do výše 10 milionu Kč. Pro orgány veřejné moci je tato úprava nová, neboť po řadu let nemusely k dopadům svého působení na hospodářskou soutěž vůbec přihlížet.¹⁷³

V roce 2013 byla uložena pokuta Ministerstvu zdravotnictví ve výši 1 milion korun. Tato pokuta patří mezi nejvyšší pokuty v oblasti veřejných zakázek. Podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ministerstvo nedodrželo zákon při zadávání veřejné zakázky na provozování vrtulníků pro střediska letecké záchranné služby.¹⁷⁴

Ministerstvo nedodrželo zákon o veřejných zakázkách při stanovení lhůty pro doručení žádosti o poskytnutí zadávací dokumentace a svým postupem se dopustilo podstatného ovlivnění výběru nejvhodnější nabídky. Potenciální uchazeč v zásadě nemohl o dokumentaci vůbec žádat, přestože následně byla některým uchazečům zaslána. Podle rozhodnutí Úřadu zadavatel svým postupem nedodržel zásadu transparentnosti a zákazů diskriminace, když uchazeči, kteří o dokumentaci zažádali ještě podle řádného oznámení, byli zjevně zvýhodněni.

V roce 2014 předseda ÚOHS potvrdil pokutu ve výši 1 milion korun.¹⁷⁵

¹⁷³ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *DOZOR NAD ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY* [Informační list 4/2014]., s. 3 - 4

¹⁷⁴ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013.*, s. 28

¹⁷⁵ ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ CHYBOVALO V ZAKÁZCE NA PROVOZOVATELE VRTULNÍKŮ ZÁCHRANNÉ SLUŽBY* [online]. [cit. 2015-02-28].

8 Závěr

Nedokonalá konkurence má neefektivní a nepříznivý vliv na hospodářskou politiku, poškozují nejenom ekonomiku daného státu, ale i spotřebitele. Monopol, který je jeden ze tří tržních struktur v rámci nedokonalé konkurence, má největší tržní sílu a je zároveň nejméně škodlivější pro hospodářskou politiku, protože zabraňuje konkurenci. Konkurence pro hospodářskou politiku je velmi důležitým nástrojem jak dosáhnout ekonomického růstu. Proto antimonopolní politika, tedy Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který působí v této oblasti v ČR, se snaží zajistit podmínky pro zdravou konkurenci.

Antimonopolní úřad se snaží zajistit rovné podmínky pro všechny účastníky trhu, aniž by trh nějakým způsobem ovlivňoval nebo jinak zasahoval do jeho správného chodu. Objeví-li nějaké narušení hospodářské soutěže, narušitelům hospodářských pravidel uloží pokutu, která pro ně má mít výchovný charakter a má je odradit od podobného jednání v budoucnu. Bohužel toto nefunguje vždy. Opakovaného narušení hospodářských pravidel se dopustili například společnosti Lékařská komora nebo ČESKÝ TELECOM, a.s. (dnes O2 Czech Republic a.s.).

Mezi subjekty nad kterými má Úřad pro ochranu hospodářské soutěže dozor, patří nejenom účastníci trhu, tedy soutěžitelé, ale i orgány veřejné správy. Od roku 2012 Úřad dohlíží na to, aby i orgány veřejné správy nedopustili narušení pravidel hospodářské soutěže a v případě narušení, jim, jako soutěžitelům, hrozí pokuta, jako například v případě Ministerstva zdravotnictví.

Úřad se nezabývá pouze ochranou hospodářské soutěže a odhalováním protisoutěžních jednání, ale vykazuje značnou činnost i po informační stránce. Každoročně vydává výroční zprávy, kde pravidelně vyhodnocuje svou činnost, dále vydává informační listy, tiskové zprávy a statistiky. Tím plní pro sebe prioritní požadavek transparentnosti – právo na informace.

Závěrem lze tedy říci, že Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je instituce, která již řadu let pomáhá regulovat negativní jevy konkurenčního prostředí v České republice.

Z vybraných případů, které jsem ve své práci uvedla, je zřejmé, že ÚOHS v mnoha

případech skutečně odhalil a sankcionalizoval subjekty, které se dopustili hrubého porušení zákonů o ochraně hospodářské soutěže či jiných legislativně – právních ustanovení vztahujících se k dané problematice. Z hlediska ekonomického rozvoje trhu, podpory inovačních procesů a spotřebitelského blahobytu tak zůstává ÚOHS i nadále jedním z nejdůležitějších nástrojů na pokrývání antitrustových jevů a je tedy nesporným přínosem pro trh jako celek.

9 Seznam použité literatury

BEDNÁŘ, Josef. Činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v letech 1999 – 2004 [cit. 2014-21-12]. Dostupné z:

http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/Prehl001.pdf

BRČÁK, Josef a Bohuslav SEKERKA. *Mikroekonomie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 261 s. ISBN 978-80-7380-280-6

HOLMAN, Robert. *Mikroekonomie: středně pokročilý kurs*. 2. akt. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, xvi, 592 s. ISBN 978-80-7179-862-0.

KINDL, Jiří. *Kartelové a distribuční dohody: teorie a praxe*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xviii, 305 s. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-807-4001-369.

KLIKOVÁ, Christiana a Igor KOTLÁN. *Hospodářská politika*. 1.vyd. Ostrava: Institut vzdělávání Sokrates, 2003, 275 s. ISBN 80-865-7204-8.

KOL, Pavol Vincúr a. *Hospodárska politika*. Bratislava: Sprint, 2001. ISBN 80-888-4867-9.

MACÁKOVÁ, Libuše. *Mikroekonomie: základní kurs*. 8. aktualiz. vyd. Slaný: Melandrium, 2003, 275 s. ISBN 80-861-7538-3.

MALÝ, Josef. *Obchod nehmotnými statky: patenty, vynálezy, know-how, ochranné známky*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 1995, xiii, 257 s. ISBN 80-717-9320-5.

PETR, Michal. *Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR*. Vyd. 1. Praha: C. H., 2010, 607 p. ISBN 978-807-4003-073

SAMUELSON, Paul A. a William D. NORDHAUS. *Ekonomie*. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1991, xl, 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.

SLANÝ, Antonín. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2003, xiii, 375 s. ISBN 80-717-9738-3.

SOUKUPOVÁ, Jana, Bronislava HOŘEJŠÍ, Libuše MACÁKOVÁ a Jindřich SOUKUP. *Mikroekonomie*. 3.dopl. vyd. Praha: Management Press, 2002, 548 s. ISBN 80-726-1061-9.

RAUS, David a Andrea ORŠULOVÁ. *Kartelové dohody*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2009, xiv, 355 s. Beckova edice právo a hospodářství. ISBN 978-807-4000-164.

JUREČKA, Václav. *Mikroekonomie*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2013, 366 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4385-1.

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *BID RIGGING: zakázaná dohoda o ovlivňování nabídek* [Informační list 1/2012]. 2012, 20 s. [cit. 18.2.2015]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/informacni-listy.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *Výroční zpráva 2013*. 2014, 72 s. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/vyrocní-zpravy.html>

ÚŘEDNÍ VESTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *Konsolidované změny smlouvy o fungování Evropské unie*. 9.5.2008. [cit. 2014-21-12]. Dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16334-fungovani_eu.pdf

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ÚŘAD V KOSTCE*. 2014, 40 s. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/informacni-listy.html>

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ. NAŘÍZENÍ RADY (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy. 2003. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R0001&from=CS>

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE. *Pokyny k vertikálním omezením*. 2010. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:130:0001:0046:CS:PDF>

9.1 Internetové zdroje

BYDŽOVSKÁ. EUROSKOP.CZ. *Hospodářská soutěž*., [cit. 2014-21-12]., Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/8927/sekce/hospodarska-soutez/>

Česká Republika. Zákon o ochraně hospodářské soutěže. In: *143/2001 Sb.* 2001. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ohs/cast1h1.aspx>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *HISTORIE ÚŘADU* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/o-uradu/historie-uradu.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE: INFORMACE PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 SB. In: [online]. [cit. 2015-02-13]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/o-uradu/informace-podle-zakona-c-106-1999.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LENIENCY PROGRAM – PRAVIDLA A VÝHODY NAHLÁŠENÍ KARTELU* [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/zakazane-dohody-a-zneuzeni-dominance/leniency-program.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *LOGO ÚOHS* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/informacni-centrum/logo-uohs.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *MÍSTOPŘEDSEDOVÉ ÚOHS* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/o-uradu/vedeni-uradu/mistopredsedove.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PODNIKÁNÍ NA VOLNÉM TRHU JE SOUTĚŽNÍ HRA* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *PODPORA DE MINIMIS* [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora/podpora-de-minimis.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *POSLÁNÍ A KOMPETENCE* [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/o-uradu.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *VEŘEJNÉ ZAKÁZKY* [online]. [cit. 2015-02-15]. Dostupné z: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *VEŘEJNÁ PODPORA* [online]. 2014. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejna-podpora.html>

ÚŘAD PRO OCHRANU HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE. *ZAKÁZANÉ DOHODY - KARTELY* [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <https://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky/osveta-a-transparentnost-verejnych-zadavatelu/zakazane-dohody-bid-rigging/zakazane-dohody-kartely.html>

Zákon o působnosti Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. In: *273/1996 Sb.* 1996. Dostupné z: [file:///C:/Users/Acer1/Downloads/273_1996%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Acer1/Downloads/273_1996%20(1).pdf)